

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«.

OPTIMIZEM V KROGIH OZN

Dobre vesti o Suez

kažejo, da ne bo potrebna ponovna intervencija OZN

New York, 13. apr. (Tanjug). Diplomatska prizadevanja v OZN, Washingtonu in Kairu, usmerjena na ureditev razmer na Blaznem vzhodu, so zbudila veliko pozornost opazovalcev pri OZN. Po dokaj dolgem obdobju zakulisnih razgovorov in stikov so bile današnje vesti in izjave prvi vidni znaki, ki po splošnem mnenju pričajo, da se bo položaj na Blaznem vzhodu s pogajanj in medsebojnim popuščanjem polagoma zboljšal.

Prva je bila sinočnja vest se-kretariata OZN, da pravzaprav ni težav glede poravnave stroškov za čiščenje Sueskega prekopa. Prvotno so mislili, da bodo znašali ti stroški nemara celo 40 milijonov dolarjev in zato je postalo pereče vprašanje, kje bodo vzeli toliko denarja. Zadnji računi pa kažejo, da bodo znašali stroški samo nekaj deset milijonov. Ta denar pa je že zagotovljen s prispevki nekaterih dežel.

V Hamarskjöldovem imenu so objavili sinoči tudi poročilo, v katerem je zanikana vest lista »New York Herald Tribune«, da sta Hamarskjöld in Naser dosegla sporazum, po katerem bi se čete OZN omejile na vlogo »Naservijevih obmejnih patrulj«. V resnici sta obravnavala vprašanje čet OZN, ki pa bo urejeno šele potem, ko bo izraelska vlada odgovorila na zahtevo Generalne skupščine, naj čete OZN zasedejo tudi izraelsko stran demarkacijske črte.

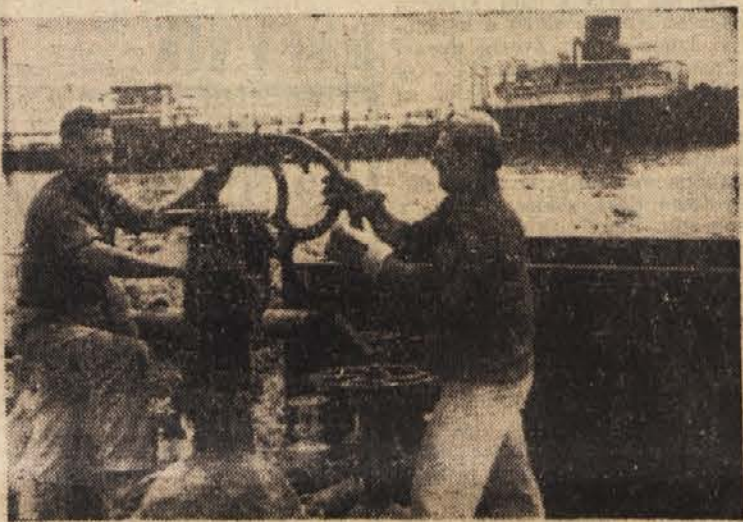
Po sinočnjem razgovoru izraelskega delegata Ebana in Hamarskjölda so se novinarji obrnili na izraelskega veleposlanika z vprašanjem, kako je s četami OZN. Dejal je, da izraelska vlada ne bo odgovorila na zahtevo OZN, dokler Naser ne bo povsem jasno povedal, ali je Egipt se zmerom stehnično v vojni z Izraelom. Med Egiptom in Izraelom še ni sklenjena mirovna pogodba, kar daje po splošnem mnenju Egiptu zakonito pravico, da na podlagi konvencije iz leta 1888 prepove izraelskim ladjam plovo po Sueskem prekopu. To je razlog, da Tel Aviv vztraja na zahtevi, naj se Egipt izrazi o tem vprašanju. Po mnenju večine delegacij av-skusa Izrael na tem vprašanju samo zboljšati svoje pozicije.

Z zanimanjem so tu sprejeli tudi vesti iz Kaira, da so ZDA prek svojega veleposlaništva v

Egiptu obvestile kairsko vlado, da ameriške ladje ne bodo več plule po Akabskem zalivu v izraelska pristanišča, dokler bodo trajala pogajanja o Sueskem prekopu. Tudi ameriška petrolejska ladja, ki je zdaj v Eliatu, se bo odondod čimprej umaknila. Arabske dežele menijo, da pripada Akabski zaliv arabskemu svetu in da ni sestavni del mednarodnih voda. Zato nekatere delegacije tolažijo ameriški sklep, da ameriške ladje ne bodo več plule po Akabskem zalivu v izraelske luke, kot odo-

vsekakor pa bolj kakor prejšnji predlog, ki je obsegal šest točk. Čeprav še niso znane podrobnosti novega predloga, »New York Tribune« pravi, da ga bodo zahodne države proučile in presodile, ali bi lahko bil podlaga za ureditev plovo po Sueskem prekopu. Če bi zahodne države ugovarile, da je sprejemljiv, bi to vprašanje znova sprožile pred Generalno skupščino OZN, katere enajsto zasedanje se formalno še nadaljuje, čeprav zdaj ni zbrana.

V OZN dokaj optimistično pre-sojajo nadaljnji potek pogajanj za ureditev položaja na Blaznem vzhodu. Čeprav so govorili o možnosti, da bi Varnostni svet ali Generalna skupščina ali oba orga-na znova obravnavala ta vprašanja, večina delegacij sprito zad-njih vesti meni, da to bržčas ne bo potrebno.

Eisenhowerjeva doktrina utira pot - Izraelcem: ameriški tanker »Kern Hills« je priplul po Akabskem zalivu v Eliat, izraelsko pristanišče na njegovem severnem koncu, in pripeljal Izraelcem 16.000 ton iraške nafte

bravanje arabskih gledišč, čeprav govore časopisna poročila iz Washingtona ravno o nasprotnem.

Velik pomen pa pripisujejo vestem iz Washingtona, da je predsednik Naser predložil revidirani osnutek za ureditev suezskega vprašanja, ki se nekoliko približuje ameriškemu gledišču,

Naši parlamentarci obiščejo Romunijo

Beograd, 13. aprila (Tanjug). Po obvestilih iz Zvezne ljudske skupščine bo naša parlamentarna delegacija v maju obiskala Romunijo.

Zdaj Hamarskjöld lahko pride v Budimpešto

New York, 13. apr. (Reuter). Madžarski delegat v OZN dr. Peter Mod je bil sinoči pri generalnem sekretarju Hamarskjöldu in ga obvestil, da je madžarska vlada privolila v njegov obisk na Madžarskem, ob vsakem času, ki bo zanj ugoden. Ni znano, ali bo Hamarskjöld sprejel vabilo.

Sirija vabi Richardsa

Damask, 13. apr. (AFP). Sirski zunanji minister Salah Bitar je danes po dvehurnem razgovoru z veleposlanikom ZDA Jamesom Moosom izjavil, da so se razgovori nanašali na stališče ZDA v vprašanju Gaze in Akabe.

Bitar je nadalje izjavil, da je sirska vlada povabila odposlanca predsednika ZDA Richardsa, naj obišče Sirijo.

Spet jedrska eksplozija

Washington, 13. aprila (AFP). Komisija za atomsko energijo ZDA je nocoj sporočila, da so dne 12. t. m. v Sovjetski zvezi izvršili četrto atomsko eksplozijo v desetih dneh.

Nova jordanska vlada

Sestavil jo je bivši notranji minister Halim Nimr

Damask, 13. apr. Sirski radio poroča, da je bivši notranji minister Abdel Halim Nimr obvestil kralja Huseina, da se mu ni posrečilo sestaviti nove vlade. Kralj je potem zaupal mandat predsedniku Senata El Muftiju.

Kairo, 13. apr. Kakor poroča tukašnji radio, tudi predsedniku senata El Muftiju ni uspelo sestaviti nove vlade. Danes je kralj že drugi v 24 urah pozval bivšega notranjega ministra Abdela Halima Nimra, naj skuša sestaviti vlado.

Reuter poroča iz Amana, da je Abdel Halim Nimr nocoj sestavil novo vlado. Ministre je izbral iz

Tovariš Miha Marinko je predaval v Rimu o samoupravljanju pri nas

Rim, 13. apr. (Tanjug). V in-stitut »Gramsci« v Rimu se je danes začela razprava o samoupravljanju v Jugoslaviji. Na se-stanku, ki se ga je udeležilo nad 150 italijanskih političnih, sindi-kalnih in kulturnih delavcev, so predavali član predsedstva SZDL Miha Marinko o splošnih potezah in načelih samoupravljanja v Jugoslaviji, predsednik pravnega sveta ZIS dr. Jovan Djordjević o samoupravljanju in politični ure-ditvi, član Centralnega sveta ZSJ Ašer Deleon pa o aspektih in obli-kah delovanja delavskih svetov v tovarnah.

Po referatih se je začela raz-prava, v kateri so italijanski ude-leženci poudarili pomen jugoslo-vanskih izkustev na tem področju in govorili o izkustvih italijan-skega delavskega gibanja v to-varnah. Nekateri govorniki so dali pripombe k referatom, ki so se v glavnem tikale vprašanja koordinacije splošnodružbenega plana v izgradnji socializma in samoupravljanja tovarn in kom-un.

Razprava se bo nadaljevala jutri, na koncu pa bo tovariš Miha Marinko odgovarjal na neka-tera vprašanja in pripombe.

IZJAVA ČLANA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA FRANCA LESKOŠKA

o nekaterih pomanjkljivostih v sedanjih pripravah za analitično oceno poslov

Beograd, 13. apr. (Tanjug) - Na podlagi sklepa ZIS in izredbe o popisu in opisu delovnih mest v gospodarskih organizacijah so se vsa naša industrijska in prometna pod-jetja lotila prve etape analitične ocene poslov. Ob tej priložnosti je član ZIS Franca Leskošek sodelavcu Tanjuga iz-javil, da v polni meri pomagajo to nalogo izpolnjevati strokovna združenja proizvajalcev, zbornice, sindikati, sek-retarjati za delo, zavod za delovno storilnost in nekateri centri, ki se ukvarjajo s tem problemom.

»Zadnje tedne je čutili pravi val široke dejavnosti, ki bo, če bo prav usmerjena, lahko kori-stila splošni akciji za povečanje delovne storilnosti,« je rekel Franca Leskošek. »Vprašanje je zdaj, ali se razvijajo priprave tako, kakor je treba, in ali ne bodo izjave in ukrepi premalo obveščenih centrov povzročali zmed in nesporazumov. Takoj je treba reči, da pravilna analitična ocena poslov še zdaleč ni lahka naloga. Zato smo se tudi lotili te akcije z veliko opreznostjo in zato poteka v etapah.

DELATI NATANČNO, TODA BREZ NAGLICE

»Prva etapa, opis poslov, mora biti zaključena do konca junija,« je nadaljeval Leskošek. »Opis poslov nudi osnovno gra-divo za oceno poslov, na podlagi, katere bomo pozneje, v drugi etapi, opravili analize, stopnje-vanje in točkovanje posameznih poslov. Zato je važno, da posle opišemo dobro, natančno in brez nepotrebnih naglice. Opis poslov je v nekaterih podjetjih že po-kazal, da imamo delovna mesta, o katerih nihče ne ve, čemu jih pravzaprav imamo in kaj je njih-ova vsebina dela. Drugače reče-no, že pri opisu poslova dela se po-kaže, da imamo ponekod preveč delovnih mest, ki jih je treba od-praviti ali pa priključiti drugim delovnim mestom.

Vzporedno z opisom poslov pa v manjšem številu izbranih pod-jetij preverjamo tudi uporabli-

vost predlaganega sistema za analitično oceno poslov, ki naj postane enoten jugoslovanski si-stem. Pri tem se dogaja, da ne-kateri organi upravljanja in ne-kateri voditelji podjetij ne uvi-devajo v zadostni meri pomena te akcije in bolj otežkočajo, ka-kor pomagajo pri delu strokov-nih komisij, ki se ukvarjajo s temi proučevanji. Nekatera pod-jetja težko in šele na interven-cijo dovolijo svojim strokovnja-kom, da delajo kot člani teh ko-misij in podobno.

NEKAJ NAJVAŽNEJSIH VPRASANJ

Dogaja se tudi, da delajo ne-kateri komisije ali ekipe napa-ke, da že zdaj dajejo nepotrebne

izjave o tem, kolikšna bo vred-nost točke, ali bo ta vrednost konstantna ali progresivna ali de-gresivna, kakšna bo naša bo-doča politika plač, ali ne bomo predpisali višine fiksnega dela-tarinske postavke itd. Hotel bi reči, da ne smemo biti tako »dalj-novidni«, kajti poklicani organi o tem še niso sprejeli nobenega sklepa. Najslabše je, da utegne povezovanje ocene poslov z di-narjem in povrhu še na podlagi samovoljnih ugihanj privedi do vrste nesporazumov in napačnih nazorov, ki bi objektivnost analitične ocene poslov, torej ti-sto, kar je v njej najvažnejše, v veliki meri uničili.

To pa bi bila škoda, kajti raz-en glavne koristi, ki jo pričaku-jemo od te akcije, namreč, da bomo z metodo analitične ocene poslov sistematično in objektivno ugotovili pravilne odnose med »vrednostjo« poslov na posameznih delovnih mestih, lahko uredimo še mnoga vprašanja, ki bi sicer ostala brez odgovora. Naj ome-nim nekatera.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Adenauerja je zadelo

mnenje göttingenskih profesorjev o atomski oborožitvi Zahodne Nemčije - Izjava obrambnega ministra Straussa

Bonn, 13. apr. (Tanjug). Kancler Adenauer je danes podprl ameriški predlog, po katerem naj bi od 1. aprila 1958 prenehali izdelovati atom-sko orožje, vendar je izjavil, da Zahodna Nemčija meni, da bi njena armada morala do-biti to orožje v okviru načr-tov o reorganizaciji sil Atlanti-ske zveze.

Adenauer je govoril na skup-ščini renške organizacije svoje stranke v Kölnu, in je ponovno nastopil proti deklaraciji 18 göt-tingenskih profesorjev, ki so več-raj zahtevali, naj se vlada odpo-ve atomski oborožitvi. Zahtevo teh znanstvenikov je Adenauer označil za korak, ki praktično terja »razpust Atlantske zveze, kar iz temeljev nasprotuje vlad-ni politiki.

Izjave kanclerja Adenauerja spravljajo v zvezo z velikim od-mevom, ki ga je imel v javnosti in tisku poziv najuglednejših za-hodnonemških strokovnjakov na področju jedrske fizike. Po skoraj enotedenskem molku po prvi uradni izjavi šefa vlade o bodoči atomski oborožitvi zahodnonem-ske vojske, je danes zjutraj objavil vrsto komentarjev, za-skrbljenih zaradi posledic, do ka-terih bi utegnili privedi ta poli-tika. Zaskrbljenost se kaže tudi v komentarjih listov, ki sicer podpirajo vlado.

Tudi obrambni minister Strauss je kritiziral apel nemških znan-stvenikov, ki so nastopili proti temu, da bi se nemška armada oborožila z atomskim orožjem. V govoru po radiu je Strauss rekel, da je poziv naslovljen na napačen naslov in da bi ga bilo treba po-slati znanstvenikom na Vzhodu in na Zahodu, ki proizvajajo in izpopolnjujejo atomsko orožje. Nadalje je izjavil, da je poziv pri-šel v nevarnem trenutku, ko So-vjetska zveza zahteva od Norve-ške, Danske in drugih zahodnih dežel, naj se odpovedo atomski oborožitvi, medtem ko se sama mrzlično oborožuje z atomskim orožjem. Na koncu je Strauss re-kel, da oboroževanje zahodno-nemške armade s strateškim je-drskim orožjem ne pride v po-štev, medtem ko bo oborožitev s taktičnim orožjem aktualna šele leta 1959.

Münich o beguncih iz Madžarske

Budimpešta, 13. apr. (Tanjug). Prvi predsednik madžarske vlade Ferenc Münich je na nekem zb-ovoranj izjavil, da je po oktobr-skih dogodkih zapustilo Madžar-ski okrog 200.000 ljudi. Po nje-govih besedah je bila to posledica »idejne zmede in lažne propa-gande sovražnikov«.

NOV ZAPLET LJAJ

v krizi tržaškega mestnega odbora

Trst, 13. apr. V minuli noči so na izrednem občnem zboru Itali-janske republikanske stranke

Nabrežinci terjajo furlansko-primorsko avtonomijo

Trst, 13. apr. Na sinočnji seji devinsko-nabrežinskega občinske-g sveta so skoraj soglasno spre-jeli resolucijo o ustanovitvi av-tonomne furlansko-primorske de-že. V resoluciji poudarjajo, da je treba čimprej doseči ta cilj v smislu 116. člena ustave. V skla-du s težnjami furlanskega prebi-valstva onstran Tilmenta podpi-ra resolucija ustanovitve nove upravne pokrajine s sedežem v Pordenonu, glavno mesto nove avtonomne dežele pa naj bi bil Trst, ker je najpomembnejše in-dustrijsko, trgovsko, prometno in upravno-politično središče na vsem področju.

Resolucija poudarja dalje, da mora poseben statut nove avto-nomne dežele vsebovati podro-bne določbe za zaščito Slovencev v Italiji, in sicer v smislu 6. in drugih členov republiške ustave ter londonskega posebnega na-dornostnega statuta. Resolucija terja končno razširitev narod-nostne zaščite na vse Slovence v Italiji

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 14. aprila

Spremenljivo oblačno in še hladno. V alpskem svetu nagnjenje h krajev-nim ploham. Temperatura ponoči med -4 do +1. V Primorju 6. čez dan med 10 in 14°C. V krajih z večjo nočno razjasnitvijo nevarnost zmrz. Nev-rarje slane tudi v noči nedelje na po-nedeljek.

Nad Srednjo Evropo in Alpami ter deloma nad zahodno Evropo se v vi-sini zadržuje jedro hladnega zraka.

Eden operiran

Boston, 13. aprila (AP). Bivši predsednik britanske vlade An-thony Eden je bil danes v boston-ski kliniki operiran na žolčnem mehurju. V zdravniškem biltenu je rečeno, da je operacija potekla brez komplikacij.

VČERAJ SO SLAVNOSTNO ODPRLI ZAGREBSKI POMLADNI VELESEJEM

REVIJA SADOV

naše proizvodnje blaga za široko potrošnjo

Zagreb, 13. apr. (Tanjug). — V navzočnosti predsednika Sabora LR Hrvatske dr. Vladimira Bakarića, poslanca Zveznega izvršnega sveta dr. Marijana Breclja in drugih uglednih osebnosti so danes svečano odprli mednarodni pomladni velesejem v Zagrebu. Odprl ga je državni sekretar za blagovni promet dr. Marijan Breclj, ki je med drugim rekel:

IZ GOVORA DR. MARIJANA BRECLJA
»Lanska bilanca zagrebskega pomladnega velesejma potrjuje važno gospodarsko funkcijo, ki jo ima ta gospodarska ustanova v notranjem gospodarskem življenju Jugoslavije in v njenih trgovinskih stikih s tujino. To se je pokazalo letos, ko je ta prireditelj v novem in modernem velesejskem prostoru z znatnim povečanjem števila razstavljenih in razstavljenih predmetov in prvikrat s sodelovanjem mnogih tujih dežel.«

Dr. Breclj je nadalje rekel, da koristi naše skupnosti terja ne le višjo raven proizvodnje, marveč tudi njeno prilagoditev notranjim potrebam dežele in razširitvi mednarodne gospodarske menjave. V tem procesu so stiki med proizvajalci in potrošniki čedalje važnejši. »Letošnji pomladni velesejem«, je rekel dr. Breclj, »je revija naših sadov in uspehov v proizvodnji blaga za široko potrošnjo ter pobuda za večjo in bolj vsestransko menjavo potrošnega blaga s tujino.«

Dr. Breclj je rekel, da zastavlja naš notranji trg čedalje večje zahteve industriji v zvezi s proizvodnjo blaga za osebno potrošnjo, in sicer ne glede na

obsega in kakovost blaga. S perspektivnim planom bomo morali še bolj zagotoviti postopno naraščanje osebne potrošnje prebivalstva in se pri tem nasloniti predvsem na lastno industrijo potrošnega blaga ter čimboljše organizacijo trga. Dr. Breclj je izrazil prepričanje, da bo ta velesejem rodil koristi v tej smeri.

5000 RAZSTAVLJENIH VZORCEV

Potem, ko je dr. Marijan Breclj v imenu Zveznega izvršnega sveta razglasil velesejem za odprt in prestrigel trak, so si povabljeni gostje ogledali razstavne paviljone in si zlasti dolgo ogledovali jugoslovanske in tuje izdelke na velesejmu. Na letošnjem pomladnem velesejmu sodeluje 976 jugoslovanskih in blizu 400 tujih razstavljalcev s 5000 razstavljenimi vzorci. V primerjavi z lanskim velesejem se je število razstavljalcev povečalo za 30%, število razstavljenih vzorcev za 40%, prostor pa je za 60% večji od lanskega. V okviru pomladanske velesejma so organizirane tudi posebne razstave jugoslovanske obrati, dalje tujih grafičnih strojev in opreme, izložba strokovne in znanstvene literature, razstava gostinstva in turizma ter druge posebne razstave.

S POSVETOVANJA O DRUŽBENEM UPRAVLJANJU V KOPRSKEM OKRAJU

Pregled uspehov dvoletnega dela

Posvetovanje je vodil predsednik okrajnega odbora SZDL Koper Albert Jakopič

Okrajna organizacija SZDL Koper je pred kratkim organizirala v Portorožu dvodnevno posvetovanje o poglobljanju družbenega upravljanja. Posvetovanje je vodil predsednik okrajnega odbora SZDL Koper Albert Jakopič. Tovarš Jakopič je v svojem poročilu med drugim dejal, da je bilo posvetovanje pregled uspehov dvoletnega dela in naporov v graditvi našega demokratičnega sistema. So pa še tudi pomanjkljivosti, ki nas ovirajo v poglobljanju naše socialistične demokracije in družbenega mehanizma.

OBCINAM SE ODPIRAJO MOZNOSTI ZA UREJANJE PROBLEMOM

V dveh letih, kar je komunálni sistem, se je pokazala pravilnost naše poti pri poglobljanju demokratične družbene ureditve. Tisoči državljanov so se vključili v najrazličnejše družbene organe. Upravno teritorialna razdelitev koprškega okraja na nove občine postopoma že kaže ugodne rezultate. Razvijajo se nova središča, zlasti manjša, ki v bivših okrajih skoraj niso imela perspektive. Če samo dejstvo, da so v teh središčih ob-

čine, to je neki subjektivni činitelj, ki teži naprej, nam jamči za razvoj takih krajev. O večjih rezultatih še ni moč govoriti, saj te nove občine v okviru nove ekonomske politike šele začnajo spoznavati svojo gospodarsko zmogljivost in temelje za nadaljnji razvoj šele ustvarjajo. Zato bi bilo po mnenju tovarša Jakopiča preuranjeno vsako združevanje občin, posebej še, ker se nove perspektive glede materialne osnove, čeprav izredno počasi, vendarle odpirajo.

NACELA PROLETARSKEGA INTERNACIONALIZMA V PRAKSI

Ko je tovarš Jakopič govoril o plodnem sodelovanju s sosedi on-

kraj meje, je dejal, da se odnosi med obema sosednjima državama in narodoma normalizirajo in da je zmerom plodnejše sodelovanje na gospodarskem in kulturnem področju. V smislu naše politike aktivne koeksistence in še zlasti v skladu z načelom proletarskega internacionalizma moramo tudi ne glede na prevzete mednarodne obveznosti storiť vse, da nudimo našim sosednjim italijanskim narodnostim vse možnosti razvoja in dviga skupno z nami. Ves naš sistem socialistične demokracije, zlasti pa še delavsko samoupravljanje in komunálni sistem dajejo za to solidno osnovo.

Odstraniti moramo tudi vse drobne ovire, ki ponekod še otežkočajo vključevanja naših sosednjim italijanskim narodnostim v naše družbeno življenje, za kar so pripravljeni in lahko z zadovoljstvom govorimo o njihovem pozitivnem odnosu do naše stvarnosti. Ta se kaže tudi v njihovi težnji, da se nauče slovenskega jezika, zaradi česar zahtevajo tudi več pouka slovenščine v italijanskih šolah. Mislimo tudi, da bi bilo prav, da bi pripadniki narodne večine na obeh straneh poznali jezik manjšine in da bi kazalo v naše srednje šole v vseh tistih mestih, kjer živi italijanska manjšina, torej v Kopru, Izoli in Piranu, že s prihodnjim šolskim letom uvesti pouk italijansčine. S tem bomo še bolj okrepili vezi med obema sosednjima narodoma.

MNENJA — KRITIKA — POLEMICA

GOZDNE TAKSE

naj ne ovirajo melioracij

DRAGI LESENI MOSTIČKI

Trl, štiri osamljena drevesa sredi polja še niso gozd. Tudi sadovnjakov ne štejemo za gozdove, pa naj so še tako veliki. Zlote temu gozdarski, ne pa kmetijski organi odločajo, ali smeš posekati drevo na polju, ponekod pa so si »podjetnejši« logarji prisvojili, oziroma so si skušali prilastiti tudi pravico do odločanja o poseku sadnih dreves, in to ne samo orehov, ki se jih sme posekati, če njihov lastnik zasađi vsaj eno do tri nova orehova drevesca.

Vsakomur, razen tistim logarjem, ki bi radi razpolagali še z lesom iz sadovnjakov, čeprav jim obstoječi predpisi ne dajejo pravice za to, je jasno, da je stvar sadjarjev, ne pa logarjev, katera drevesa bodo obdržali, katera pa je treba izločiti, ker jih ne kaže več imeti v sadovnjaku. Drugače je z drevjem izven gozdnih površin. O poseku teh dreves po obstoječih predpisih odločajo logarji oziroma gozdarski organi, ki izdajajo sečna dovoljenja. Kdor poseka ta drevesa, mora plačati tudi gozdno takso. Prav zaradi te takse pa se tisti, ki se čutijo prizadeti, močno pritožujejo.

Tudi na zadnjem občnem zboru Združenja gozdno gospodarskih organizacij LRS je med drugim prišlo do kritike predpisov, ki določajo gozdno takso tudi za drevje izven gozda. Diskutant se je omejil na vprašanje plačevanja gozdne takse za drevje, ki ga je treba posekati pri kopanju jarkov in pri drugih melioracijskih delih na kmetijskih posevstvih. Menil je, naj bi gozdarji podprli predlog, da bi ukinili takso za posek takega drevja. Kolikor predlogu ni bilo moč v celoti ugoditi, naj bi tisti del gozdnega sklada, ki se formira iz takse za posek takega drevja, uporabili za odplačevanje najetega kredita za melioracijska dela. S tem bi kmetijskim posevstvom precej olajšali izvajanje melioracij. Med drugim bi se znatno pocenila gradnja številnih lesenih mostičkov, ki jih je treba zgraditi preko nov izkopanih jarkov in ki so sedaj zaradi takse zelo dragi.

Podobnih predlogov za oprostitev prispevka v gozdni sklad je še nekaj. Tako

na primer predlagajo, naj bi planinska gospodarstva v bodoče ne plačevala gozdne takse za tisto drevje, ki ga posekajo pri urejanju pašnikov, seveda le v primeru, če tako pridobljeni les uporabijo pri gradnji raznih naprav, potrebnih na pašnikih.

GRE LE ZA RAZŠIRITEV ŽE OBSTOJEČIH OPROSTITEV

Vodna gospodarstva že uživajo ugodnost, da jim ni treba plačevati gozdne takse za drevje v gozdnih splošne ljudske imovine na področju 50 m širokega pasu ob vsaki strani vodnega toka, ki ga urejajo. Ta oprostitev velja le v primeru, če gospodarstvo uporabi posekani les za svoje potrebe, to je za dela pri urejanju vodnega toka.

Z oprostitvijo gozdne takse za posek drevja na melioracijskih in pašniških površinah bi torej samo razširili krog tistih, ki so že sedaj oproščeni takse. Ta razširitev bi bila nedvomno upravičena, saj so melioracije motiviranih površin in urejanje pašnikov prav tako v korist našega celotnega gospodarstva kakor urejanje hudournikov in drugih voda. Gozdni sklad bi bil sicer v tem primeru nekoliko prizadet, vendar bi bilo zmerom v celoti ohranjeno načelo, naj predvsem tisti prispeva za gojitev in obnavljanje gozdov, ki jih izkorišča, ki ima torej neposredno korist od njih.

Kulturne VESTI

JUBILEJNE IZDAJE OB 40-LETNICI OKTOBRSE REVOLUCIJE

Za proslavo 40-letnice Oktobrske revolucije v Jugoslaviji pripravljajo beograjske založbe več knjižnih izdaj, posebejnih dogodkov leta 1917. »Kultura« bo izdala spomenico, ki jo pripravljajo odbor za proslavo Oktobrske revolucije v Beogradu. To podjetje bo izdalo tudi zbrana Leninova dela o dogodkih v Sovjetski zvezi pred letom 1917, v tem letu in po njem. Tiskali bodo tudi knjigo spominov na Lenina, kakor so jih zabeležili njegovi sodobniki skupaj s spomini na Lenina Klara Zetkin. Založniški načrt »Nolite obsega zlasti eseje o Oktobrski revoluciji, ki jih je napisal Miroslav Krleža. V načrtu imajo tudi dela sovjetskih pisateljev, ki so jih navdihnili ti zgodovinski dogodki. Založba »Rad« se vključuje v oktobrske proslave s knjigo »Spomini na Lenina«, ki jih je napisala Nadežda Konstantinovna Krupskaja. Hkrati bo izdala založba pri nas še neobjavljeno Leninovo delo »Teorija o družbeni reprodukciji«. Posebna jubilejna izdaja bo posvečena pariški Komuni. Založba »Narodna knjiga« bo izdala Leninovo biografijo in nekaj literarnih del iz tistega časa.

JUGOSLOVANSKA RAZSTAVA V PARIZU

V petek zvečer so v Jugoslovanski galeriji v Parizu odprli razstavo sodobnih grafičnih del dvajsetih jugoslovanskih umetnikov. Kakih 50 razstavljenih del z motivi iz raznih krajev Jugoslavije je vzbudilo zanimanje pariskih slikarjev in ljubiteljev umetnosti. Največ del na tej razstavi imajo France Mihelič, Boško Karanović in Jan Restek.

HINKO NUCIČ ZAPUSKA GLEDALSKI ODER

V Zagrebškem dramskem gledališču se bo v ponedeljek, 15. aprila za vedno poslovil od gledališkega odra Hinko Nučič, znani dolgoletni igralec, režiser in gledališki delavec v Ljubljani in Zagrebu. Nastopil bo pri predstavah kulturno-prosvetnega društva »Slovenski dom« v Zagrebu o originalni verziji Golarjeve komedije »Vdova Rošinka«. Hinko Nučič se je rodil leta 1883 v Ljubljani in je zgodaj vzljubil gledališče. Odkril ga je Anton Verovšek, ki ga je angžiral v ljubljanski Drami, kjer je prekrat nastopil o sezoni 1900/1901 o dramatičniji Jurčičevih »Rokovnjačih«. Takrat mu je bilo komaj 16 let. V Ljubljani je ostal 12 let, se poskušal z uspehom tudi v režiji in o predajanju iz srbohrvaščine, leta 1912 pa je odšel v Zagreb, ki mu je ostal s kratkimi časovnimi premori, ko je bil zopet v Ljubljani in v Mariboru, zvest do danes. Nad prireditvijo je prevzel pokroviteljstvo predsednik ljudskega odbora mesta Zagreba Vjenceslav Holjevac.

DNEVNIK

DELEGACIJA NAŠIH NOVINARJEV

bo na povabilo sovjetske novinarske organizacije in tiskovnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve ZSSR 23. aprila odpotovala v Sovjetsko zvezo. V delegaciji, ki bo v SZ kakor tri tedne, so urednik »Borbe« Rade Vujović, glavni urednik Radia Zagreb Jovo Ugrčić, direktor Radia Sarajeva Danica Kurtović, urednik »Ljudske pravice« Gustav Guzel, urednik Radia Skoplje Bora Petković in urednik sindikalnega časopisa »Radnik« Zivota Kamperlić.

ROMUNSKA ZADRUŽNA DELEGACIJA je včeraj odpotovala iz Jugoslavije. Njen vodja Konstantin Mateescu je na tiskovni konferenci govoril o svojih vtislih z obiskov v naših zadržnih organizacijah, na koncu pa dejal, da pomeni obisk delegacije dober začetek krepitev medsebojnih vezi med zadržnimi organizacijami dveh sosednih dežel, k čemu bo prispeval obisk jugoslovanskih zadržnikov, ki bodo šli letos jeseni v Romunijo.

VELIKO ŠTEVILU BOLENIH zaradi infekcijske bolezni terja učinkovitejšo uporabo preventivne zaštite — so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci v Zveznem zavodu za ljudsko zdravje. Posebno pozornost je treba posvetiti vakcinaciji, zaščiti prirodnih vodotokov od okužbe in uveljavljanju drugih sanitarnih in zaščitnih ukrepov.

JOSIP CAZI JE SPREJEL včeraj delegacijo češkoslovanskih sindikatov, ki je v petek ponoči prispela z Reke v Zagreb. Včeraj dopoldne je delegacija prisostvovala otvoritvi mednarodnega pomladnega zasedanja velesejma.

LJUDSKA SKUPŠČINA BOSNE IN HERCEGOVINE se bo sestala 22. aprila. Skupščina bo predložila osnutke odloka o spremembah družbenega plana in proračuna za 1957. leto.

Gostoljubje izseljencev v »starem kraju«

Z občnega zbora Slovenske izseljenske matice

Ljubljana, 13. april. — Današnji peti redni letni občni zbor Slovenske izseljenske matice je imel zelo stvaren potek. V zgostem poročilu je predsednik Glavnega odbora Matice Ivan Regent orisal položaj in zlasti društveno življenje jugoslovanskih izseljencev v tujem svetu.

Generacija starejših izseljencev iz naših republik še živi, razkropljena po svetu, največ v ZDA, Latinski Ameriki, Franciji,

je 60% izseljencev iz LR Hrvatske in 20% iz Slovenije. Medtem ko imajo naši izseljenci na primer v ZDA, Franciji in Holandiji možnosti razmeroma sproščene družbenega življenja, je našim izseljencem na primer v Latinski Ameriki ali Nemčiji to otežkočeno zaradi tamkajšnjega slabega odnosa do njihovih organizacij.

V organizacijskem poročilu je tajnik Matice tov. Svagelj navedel, da je lani obiskalo »stari kraj« okrog 1500 naših izseljencev. — Glede na to, da se mnogi izmed njih ne oglašajo na Matici oziroma njenih podružnicah, je bilo to število dejansko večje. Prav ti rojaki so po obisku, ali najboljše prijatelji naše socialistične države ali pa enostranski ne vselej objektivni poročevalci o njej. Vse to je odvisno predvsem od prvih vtisov, ki jih dožive ob vstopu v rojstno deželo, in pa od našega gostoljubja ter objektivnega prikaza naših razmer, gospodarskih uspehov in težav. V krogu svojcev izseljenci čisto zvedo za vse osebne »krivice«, ki so jih ti doživeli od osvoboditve sem, zato so objektivni prikazi naših razmer in odgovori na vprašanja, ki se med obiskom v izseljenca porode, velikega pomena. Prav to pa je osnovna naloga podružnic izseljenske matice, ki so jo ponekod že doslej prizadevno in dobro opravljale.

Prav tako bo Matica tudi letos gostoljubno sprejemala skupine izseljencev iz vzhodnih postojah, jim omogočila skupne izlete k naravnim lepotam in gospodarskim objektom naše skupne domovine itd. Nadaljevala bo tudi s plodno publicistično dejavnostjo.

Razpis

Da bi študentje ljubljanske univerze prosiavili štirideseto obletnico Oktobrske revolucije tudi s študijem problemov, ki jih je sprožil ta veliki zgodovinski dogodek

razpisuje

Univerzitetni svet univerze v Ljubljani naslednje nagradne teme:

1. Leninova vloga v Oktobrski revoluciji;
2. Aktualni pomen Leninovih razprav o ekonomski prehodni dobi;
3. Vpliv Oktobrske revolucije na agrarno reformo v stari Jugoslaviji in usoda te reforme;
4. Lenin o državni prehodnega obdobja;
5. Ideje Oktobrske revolucije in sovjetska državna in politična praksa;
6. Sovjetske ustave;
7. Vpliv Oktobrske revolucije na zgodovino jugoslovanskih narodov (1917—1920);
8. Odmevi Oktobrske revolucije v Evropi;
9. Vpliv idej Oktobrske revolucije na slovensko literaturo med obema vojnama;
10. Sovjetska filozofija (obdobje do leta 1925);
11. Ruska umetnost po Oktobrski revoluciji.

Udeleženci razpisa lahko obdelajo katero izmed gornjih tem v celoti, lahko pa obravnavajo tudi le posamezna pomembna vprašanja oziroma obdobja, ki jih tema vsebuje.

Pravico sodelovanja pri tem razpisu imajo študentje ljubljanske univerze, ki bodo imeli v študijskem letu 1957/58 še status študenta po obstoječih predpisih.

Udeleženci razpisa morajo izročiti ustrezne razprave na dekanatih fakultet, na katerih so vpisani, najkasneje do 31. marca 1958. O dokončni oceni pravočasno predloženih del bo odločil Univerzitetni svet na podlagi mnenj strokovnih komisij, ki jih bo v ta namen imenoval iz vrst univerzitetnih učiteljev. Za ocenjevanje predloženih del bodo smiselno veljale določbe pravilnika o Prešernovih nagradah za študente.

Izd nagradnega razpisa bo objavljen in nagrade bodo podeljene na dan 1. maja 1958. Najmanjša nagrada znaša 25.000 din.

Predsednik Univerzitetnega sveta,

Iz naše industrijske proizvodnje

Karton — pereč problem embalažne stroke

V zadnjih desetletjih je prišlo po svetu do bistvene preorientacije glede uporabe materiala za embalažo. Les, ki je bil dolgo časa glavna surovina za embalažo, je odstopil svoje vodilno mesto kartonu, hkrati se je močno uveljavil tudi močan papirni papir kot važen embalažni material. Kartonska papirna embalaža ima znatne prednosti pred leseno, ker omogoča lažjo manipulacijo in ima manjšo težo, kar vpliva tudi na prevozne stroške.

Zaradi pomanjkanja sodobne kartonske embalaže pa imamo čedalje večje težave pri embaliranju blaga za izvoz v inozemstvo, kjer se je kartonska embalaža že tako udomačila, da kupci zahtevajo blago prav v taki embalaži. Zato so potrebe po sodobnem embalažnem kartonu čedalje večje.

KARTONSKI STROJ ZO 10.000 TON LETNE PROIZVODNJE

Pred leti smo uspešno rešili vprašanje proizvodnje močnega kartonskega papirja, in sicer z zgraditvijo velike tovarne kartonske celuloze in kartonskega papirja v Maglaju. Zdaj pa kaže, da bo rešeno tudi vprašanje kartona, ki je v sedanjem trenutku najbolj pereč. Gre za postavitev novega velikega kartonskega stroja v papirnici Količevu. Pri načrtu za povečanje proizvodnje kartona v tej tovarni velja poudariti to, da povečana proizvodnja embalažnega kartona ne bo obremenjevala našega lesnega gospodarstva, ker bodo v tovarni za proizvodnjo embalažnega kartona uporabljali odpadni les, ki se sicer ne izkorišča oziroma se iz-

korišča neracionalno. Večja uporaba kartonske embalaže namreč zabeleži bo prinesla celo prihranek dragocenega žaganega lesa za zaboje.

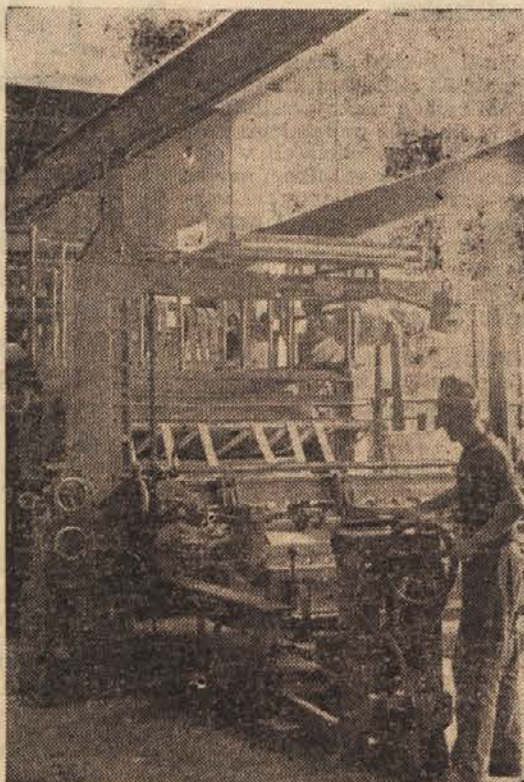
Za proizvodnjo kartona imamo zdaj v naši državi en sam kartonski stroj, in to v Količevu. Ta stroj ima zmogljivost nekaj nad 5000 ton kartona letno. Novi kartonski stroj pa bo imel sam zmogljivost 10.000 ton letno. S postavitvijo tega stroja se bo proizvodnja kartona potrojila, celotna proizvodna zmogljivost tovarne, če vzamemo skupaj papir, karton in lepenco, pa podvojila. Zdaj znaša namreč letno 9200 ton (od tega odpade na papir 2350 ton, na karton 5350 ton in na lepenco 1600 ton). Po investicijskem programu je zamišljeno, da bodo na novem stroju izdelali na leto 7500 ton grobe embalažnega kartona in 2500 ton finega kromokartona, ki ga doslej v naši državi nismo izdelovali.

OSNOVNA SUROVINA — VEJEVJE IN LESNI ODPADKI

V Količevu bodo kot osnovno surovino za izdelovanje embalažnega kartona (s 75% celotne mase)

Papirnica v Količevu si je pred nekaj leti nabavila nov prečni rezilnik, ki je spopolnil mehanizacijo dela v obratu.

uporabljali lesne odpadke, in sicer vejevje, gabra, bukvje, topola, vrbe, smreke, jelke itd. To vejevje zdaj je slabo izkoriščamo, saj ostane zvečine v gozdu ali pa ga pokurimo. Nadalje bodo kot surovino uporabljali ostružke in oluške iz naše lesne proizvodnje in druge lesne odpadke. Ves ta odpadni les, pomešan z apnenim mlekom, bodo predelali v krogličnih kuhalnikih v celulozo, ostalih 25% mase za predelavo v embalažni karton pa bodo predstavljal papirni odpadki z morebitnim dodatkom celuloze tretje

vrste. Poizkusi za proizvodnjo takega embalažnega kartona iz lesnih odpadkov so pokazali, da je izdelani karton močan, lichen, hkrati pa poceni. V investicijskem programu je predvidena tudi dopolnitev oddelka za lepenco in povečanje zmogljivosti proizvodnje lepence od sedanjih 1600 na 2000 ton letno. S tem bomo delno rešili tudi vprašanje lepence, ki je prav tako kritičen material.

Ker gre za razširitev že obstoječe tovarne, ki že ima lastne naprave za proizvodnjo pare in pomožne obrate, bo treba zgraditi le nov objekt za kartonski stroj in nekaj manjših objektov, prizidav oziroma adaptacij. Skupni stroški za gradbeno dela in opremo bodo znašali okrog 1200 milijonov din, pri čemer bo odpadlo 70% na opremo F. S.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Cene v črni metalurgiji

V črni metalurgiji bodo korigirali sedaj veljavne cene, ki so tako postavljene, da na eni strani ne predstavljajo niti pravega sorazmera med posameznimi podjetji, ki izdelujejo istovrstne proizvode, na drugi strani pa nekatere proizvodnje ne omogočajo rentabilnega poslovanja. Problem je že star in se vleče, kar so bile fiksirane sedaj veljavne cene. Po letu 1952 so bile odpravljene dotedaj veljavne administrativno določene cene in uveljavljeno svobodno formiranje cen. To pa je takoj povzročilo splošne premike v cenah, kar je bilo nujno že zaradi tega, ker so prosto formirane cene zahtevale povsod ustrezno ekonomsko politiko, ki je pri administrativnem določanju ni bilo. Ker pa vsega tega procesa nismo imeli zadostno trdno v rokah, niti naše gospodarstvo na tako velik in takojšen kvaliteten skok ni bilo pripravljeno, je imelo to spreminjanje cen splošno tendenco naraščanja, ki pa ni bilo povsem odsev ekonomskih pogojev. Zlasti so naraščale cene surovin, kar je imelo posledice za naraščanje cen finalnih proizvodov.

DVE TENDENCI

Da bi preprečili nadaljnje naraščanje cen in ker se nismo bili pripravljeni na sistem svobodnejšega formiranja cen, so ves proces poizkusili ustaviti vsaj pri osnovnih surovinah, od katerih je odvisen splošni nivo cen, tako, da so bile cene ponovno administrativno postavljene. Seveda nazaj na stare cene ni bilo moč več iti, ker je bil razvoj že naprej, prav tako pa je prav tak razvoj, kot smo ga zatekli po ukinitvi administrativno določenih cen, pokazal, da so dejanske potrebne spremembe v cenah, ki bodo boljše zrcalile pravilne ekonomske odnose. Ker pa ni bilo moč več daleč kakoli, da bi na podlagi podrobnega študija in analize napravili potrebna nova sorazmerja v administrativno določenih cenah, se je v bistvu sankcioniralo zatečeno stanje. Cene surovin so bile določene v glavnem na nivoju, kakršni je bil ob uveljavitvi predpisov, cene finalnih proizvodov pa so ostale na nivoju iz decembra 1953.

ANOMALIJE DOMAČEGA IN TUJEGA TRGA

Ker so tako določene cene ostale v veljavi do danes, so se nesorazmerjem in težavam, ki so nastale s takim fiksnim cen, pridružil še nove. Naraščali so materialni stroški, ki sestojijo iz elementov, ki nimajo v vseh primerih administrativno določenih cen. Razen tega so nekatera podjetja začela izdelovati nove proizvode, ki jim poprejni nivo cen ni bil administrativno določen. Med tem časom so se delno spremenili predpisi, ki so podjetjem nalagali nove obveznosti, zlasti pa so mnoga podjetja prišla v situacijo, da morajo plačevati amortizacijo za nove investicije. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti vpliva inozemskega trga na domači trg. Na svetovnem trgu se cene prosto formirajo. Nekaterim proizvodom so zaradi deficitarnosti tudi na svetovnem trgu močno narasle. In na tak svetovni trg moramo posagati pri nakupu tudi mi, ker v vseh artiklih črne metalurgije ne krijemo svojih do-

mačih potreb. Tako so se na našem notranjem trgu pojavili isti proizvodi, za katere velja popolnoma različen režim. Del proizvodov, ki smo jih uvozili, je nosil na sebi posledice konjunkturalnih vplivov svetovnega trga, drugi del, ki prihaja iz domače proizvodnje, pa tem izjemam ni mogel slediti. Takih anomalij se je sčasoma pojavila cela vrsta.

UKINITI PROMETNI DAVEK ZA NEKATERE IZDELKE

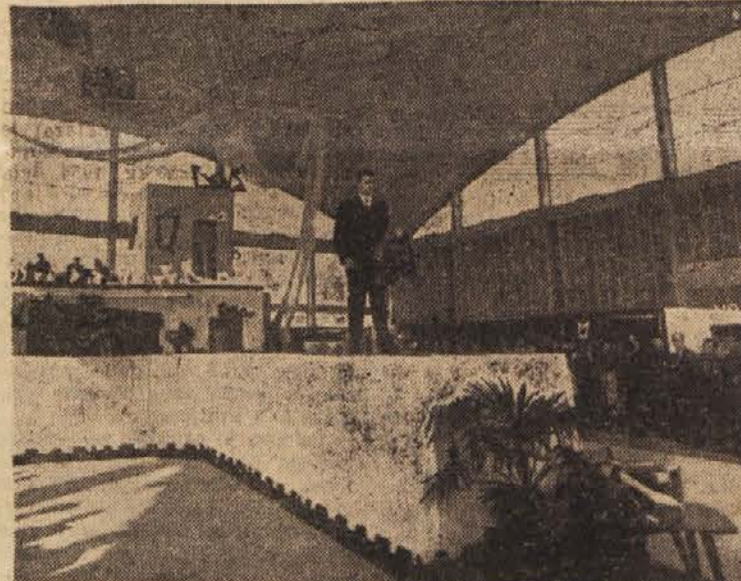
Podjetja črne metalurgije zahtevajo, da se tako stanje popravi in naj se na novo določijo cene. To velja tako za splošni nivo kot tudi za medsebojna razmerja posameznih proizvodov in posameznih podjetij. Ker tiše splošnega nivoja, je zlasti potrebno doseči, da bo proizvodnja rentabilna. Ker se je pojavila vrata rentabilnosti, ki je vplivala na zvišanje proizvodnih stroškov, naj bi se cene dvignile na nivo, ki dopušča rentabilnost proizvodnje. Ob taki zahtevi pa seveda ne smemo pozabiti, da gre za osnovne surovine in proizvode, ki imajo dalekosežen vpliv na cene v vsej proizvodni industriji, in da bi prevelika zvišanje cen lahko povzročilo neposredno nevarnost tako za standard delovnega človeka kot tudi za politiko stabilizacije trga, ki je glavni cilj letošnjega državnega plana. Zato se je pri lankanju rešitve treba obrniti v prvi vrsti na elemente, ki bi omogočili podjetjem rentabilnejše poslovanje, ne da bi pri tem spreminjali cene na vseh nižjih splošnih nivojih. Ena takih možnosti je zlasti ukinitve prometnega davka, ki je bil uveden za mnoge proizvode črne metalurgije že po administrativni določitvi cen. Ukinitve prometnega davka bi dejansko lahko služila kot osnovna postavka pri vprašanju reguliranja cen črne metalurgije. Razen tega bi to že samo na sebi predstavljalo tudi najboljši način za preveliko porabijo v pogojih med posameznimi podjetji.

Prometni davek naj bi bil v prvi vrsti sredstvo, s katerim reguliramo proizvodnjo. S prometnim davkom naj se držijo cene na takim nivoju, da bo cena ustrezala razpoložljivim količinam. Šele vzporedno je prometni davek sredstvo za akumulacijo, vsaj po svoji osnovni funkciji, ki jo ima zdaj. Pri črni metalurgiji pa se cene tako administrativno določene in torej prometni davek ne more v ničemer vplivati na planarni proizvod, ampak postaja samo sredstvo za akumulacijo. To pa ni več namen prometnega davka. Ker se je kot neustrezno sredstvo prometni davek spremenil v instrument akumulacije, je s tem samim postal sredstvo za ustvarjanje nesenskih pogojev med posameznimi podjetji in za prenašanje vseh vrednosti na način, ki nasprotuje ustavnim določilom stvarne enakosti.

CENE V ČRNI METALURGIJI VPLIVAJO NA DRUGE CENE

Problem cen v črni metalurgiji seveda zahteva ustrezno rešitvo, ker so sedanje cene odsev razmer, ki so že zdavnaj prešle. Jasno je tudi, da se problem za sedaj ne da kompleksno rešiti in da se je treba omejiti samo na korekturo, ki so nujne in ki ne prejedajo bodočega načina ureditve. Kakršna koli rešitev mora biti samo začasna in parcialna, ker celotna rešitev problema zahteva rešitev širšega in osnovnega problema administrativnega določanja cen bazične industrije in osnovnih surovin sploh. To pa je problem, s katerim posegamo že v širše okvire blagovnega denarnega značaja našega gospodarstva in konsekvence, ki iz tega izhajajo za naš gospodarski sistem. Ker so cene osnovnih surovin namreč tako izredno važne za vse odnose v gospodarstvu, je to področje, kjer se še celo ne smemo prenatigati z ukrepi, ki ne bi bili dosti preštetirani. Toda eno postaja že sedaj precej jasno. V sistemu tržnega gospodarstva ne bo moč trajno ohraniti administrativnega določanja cen osnovnih surovin brez poseganja v same elemente tržnega gospodarstva, in to v nasprotju z njegovimi zahtevami.

Zlasti je že dosedanja praksa pokazala, da tak način določanja cen tudi ni zadosti učinkovit. Ker se okoliščine spreminjajo, se morajo spreminjati in tem spreminjenim razmeram prilagajati tudi cene, akoli katere se reflektirajo rezultati gospodarjenja. Prav potreba po spremembi cen proizvodov črne metalurgije dokazuje, razen mnogih drugih, da se morajo napovedati tudi administrativno določene cene, kot element stabilizacije, ukiniti zahtevam trga, ker se sicer zaustavi gospodarski razvoj. Sh

Z modne revije na Gospodarskem razstavišču

Z Gospodarskega razstavišča v Ljubljani

POMLAD NAJ POVE kaj smo pridobili od »Modnega sejma«

OGLEDALO SI GA JE 42.000 LJUDI — SVOJA MNENJA, KAKO NAJ BI SE OBLACILI, JE V ANKETI POVEDALO 20.042 OBISOVALCEV

Modni sejem je za nami. 42.000 ljudi ga je obiskalo in s tem povedalo, da jim ni vseeno, kako in s čim so oblečeni. Posebnost sejma, ki je obiskovalce tudi naj-

bolj zanimala, so bile tri modne revije: revija sodobnega oblačenja, elitna modna revija v Unioinu in pomladna modna revija na Cankarjevi cesti.

Pri ogledu revij in v razgovoru z zastopniki posameznih podjetij, ki so razstavljal, je bilo od strani obiskovalcev veliko povedanega: slišati je bilo obilo pri- znanj, pa tudi kritičnih misli ni manjkalo. Za modno oblačenje zainteresirani ljudje so izpolnili 22.042 anketnih pol. Tega izražanja mnenja o modnem sejmu so se v največjem številu poslužili uslužbenice, gospodinjice, delavci in študentje. Res, da je bilo lepo število teh pol izpolnjenih »na hitro roko«, z edino željo, da bi bili izpolnjevalci nagrajeni, bilo pa je največ takih, ki so z vso resnostjo vzeli svinčnik v roke in opisali svoje misli z namenom, da bodo v bodoče tudi upoštene od strani razstavljalcev.

USPEH: ZA 1.164 MILIJONOV DINARJEV PRODAJNIH POGODB

Največ priznanj so dobili: »Varteks« — Varaždin, »Partizan« — Beograd, »Rašica-Gamelj« — Ljubljana, »Na-ma« — Ljubljana, »Nada Dimić« — Zagreb, »Novit« — Novi Sad itd. Na sejmu je bilo sklenjenih kupčij za 1.164 milijonov dinarjev. Z najboljšimi trgovskimi zaključki se lahko pohvalijo: »Makoteks« — Skopje, »Mariborska tekstilna industrija«, »Tiskani« — Kranj, »Tovarna usnja« — Smartno pri Litiji, »Mura« — Murska Sobota, »Astra« — Ljubljana, »Pletenina« — Ljubljana, »Tekstilna tovarna« — Ajdovščina, »Industrija bombažnih izdelkov« — Kranj, »Torbica« — Ljubljana itd.

NE TAKO!

Zal je bilo tudi na tem sejmu opaziti neodgovornost in površnost nekaterih razstavljalcev, ki so pustili svoje paviljone brez svojih zastopnikov. Tako taki paviljoni niso mogli doseči tiste učinkovitosti, ki bi lahko koristila proizvajalcu in obiskovalcu. Ostali so gluhi na vsa tisočera vprašanja, ki so jih imeli obiskovalci z željo, da kaj več zvedo o predmetu, ki je bil za njihove oči zanimiv in pomemben.

Od vseh treh modnih revij je največ radovednežev privabila modna pomladanska revija na Cankarjevi cesti. Lep pomladni dan in velika radovednost sta na-

polnila pločnika z obeh strani ceste. Videti je bilo marsikaj lepega, za Ljubljano skoraj pogumnega. Kakšen učinek pa so napravile revije na obiskovalce, bomo videli že to pomlad. Sicer pa nimamo kaj tarnati. Videti Ljubljankinje in nekatere Ljubljankane minulo nedeljo po modni reviji na promenadi in v Tivoliju, se pravi, dati priznanje njihove- mu okusu. Ni bilo malo takih »modelov«, ki bi lahko mirne vesti pristopili k onim iz revije in z njimi tekmovali. Prav gotovo bi zmagali. In to je tudi nekaj!

On

KRONIKA O ČLOVEŠKIH USODAH

»Povej mi resnico, sinko!«

Nisem mogel takoj opaziti prepada, pred katerim je stal ta človek. Dvomim, da je bilo temu obtoženec po glavi kaj drugega kakor pričakovanje, da bo sodnik izgovoril letolet, ki naj jih preživi kot obsojenec. Slišal tudi nisem kriki iz ženskih ust, s katerim se običajno zaključuje drama na sodišču. Ljudje so odšli, sodišče je obsodilo človeka na osem let strogega zapor, ker je kradel ljudsko imovino. Izginil je nekje na mračnem hodniku.

Etlična in moralna stran krivde tega človeka je obtežena v obsodbi z jezikom, ki nam, nepravnikom, še nič ni povedal o globini tragedije. Kazen je visok proces, ki se začne s ponarjanjem računov, konča pa z razglasitvijo obsodbe. Končni padeč se je začel tu, v sodni dvorani. Ali je mogel o tem misliti ta bodoči obsojenec? Ne, za trdno ne, kajti da je videl...

Trije deklici so drhteli od mraza na podstrešju. Eden izmed njih je včasih prihajal domov. Zmerno je pritisnil nos na steklena vrata, skozi katera je videl na vso stran.

»Kaj buljiš, koga čakaš?«
»Očeta.«
»Mar ti nisem rekla, da je ta človek zame mrtev. In zate tudi.«
Dekle ni odmaknil nosu od steklenih vrat.
»Očeta čakam,« je rekla mirno, toda s slabotnim glasom, izčrpan, bolan.
»Odpri je vrata. Njegov pogled se je ustavil na materi, ki si je mazala ustnice z rdečlomo, potem pa je izginil. Tisto noč se je priževal tovaršema na podstrešju, da se ne počuti dobro. Nista ga razumela, ker sta drhtela in preživljala svojo zimo. Eden ga je sunil z nogo. Stresel ga je in vzdignil. Nobenega znaka življenja ni bilo več videti na njem.

»Mlajši brat?«
»Prav tako. Tudi on je zašel na kriva pota. Upam, da pride.«
»Kam pa je šel?«
Dekle je nekaj časa molčala, potem pa je nenadoma bruhnilo iz njega:

»Ne vem, vem pa, da pride.«
Mlajši brat je vstopil v vlak. Za dvanajst let je bil videti majhen. Prepričan sem, da ga noben sprevodnik ne bi odkril. Okrog polnoči je deček izstopil in odšel v kahalnico na postaji, polno spečih potnikov. Legel je k njim in jim spretno preiskal žep. Denarnice je spravil v nedrje, se tiho izmuznil in odšel na sprehod po mestecu, da bi počakal do prihodnjega veka.

Obsojenec so dovolili, da se je sestel z mladostnim sinom Pavlom. Dečka je zanimal prizor. Buljil je v paznika, ki je gnal nekoga drugega obsojenca. Njegov pogled se je ustavil na paznikovem revolverju.

»Pavel, sinko...«
Se preden je v tem brezbarvnem človeku spoznal očeta, se je znašel v naročju, na licih je že tutil očetove solze. Sinko je buljil v očeta z drobnimi očmi. Izza nedrj je potegnil dva tisočev in ju stisnil očetu v roko. Paznik je z glavo pokazal, da je to opazil. Obsojenec se je otožno ozrl na dečka, ki se mu je zdel zdaj velik, večji od njega. Sam ni videl, kaj bi rekel.

»To ti je dala mama, kajne, zahvali se ji.«
Dečka so osupnile te besede, hotel je reči — kaj še, to je moj zaslužek, pa se mu je nekako zdelo, da je bolje, da ne pove, kako je prišel do denarja.

Dva dekleta sta živela v domu s spreminljivo srečo. Pavle je dobrih šest mesecev miroval in pridno sedel pri knjigi. Bil je tudi pohvaljen. Nenadoma pa je iz nerazumljivih razlogov zašel na kriva pota. Zbežal je za dečo, spal po bunkerih in parkih, se vračal; pa s pet tekal po trgovinah in odnašal več, kakor je ustrezalo njegovi moči in rasti. Starejši, Milan, je kdaj pa kdaj pomagal bratu ali pa je sam zasnoval kako rustolovščino, pa so ga hitro prijeli. Krivdo je zmerom valil na mlajšega brata. Ko so ju nekoč sočili, je moli Pavle, utrjen od ulice in jasnega hladnega neba, zaplakal. To je bil nenavaden dogodek.

vili v dom, vsako leto pošlje upravo doma občini račun v znesku 310.000 din. Mama sprejema samce, samo mlajših letnikov. Svojemu možu piše vsak mesec enkrat. Otrkota sta po neki orgiji doma planila na ulico. Dama je zdavnaj nista ljubila, tokrat nista več mislila nanj.

Nekoga dne pride pisarno, različno napisano, premljeno, dolgo.
»Dragi sin Milan! Opračam se nate. Zdaj si že velik. Teži me slutnja in negotovost. Od Tvoje matere sem dobil včas po eno pismo mesečno. Vse je v redu, mi piše, nič ne skrbi. Ubada se, da bi vzredila otroka. Težko mi je, pravi, brez tebe, zelo težko. Pisma so prihajala čedalje redkeje, naposled jih ni več bilo. Lahko bi me tudi obiskala, pa tega ni storila. Ali smem vprašati Tebe, zakaj? Kaj se dogaja doma? Zakaj sta vidva v domu? Kakšen je ta dom? Ti si zdaj velik, Milan, nate se obračam, da mi poveš, kaj je s Tvojo materjo? Ali je našla drugega in me pozabila? Sram me je, da Te vprašujem o tem, toda nikogar drugega nimam. Ti si zdaj velik in razumeš me bolj. Vse hočem vedeti. Povej mi vse, sinko, povej mi resnico, pa naj bo še tako strašno. Tudi Tebi je hudo. Kaj pa počneš tovarišem, kdo je Tvoj oče. Kaj je — lopov. Solze mi zalivajo oči, ko pomislim, da sta morda sama na svetu. Piši mi o mami, če živi nemoralno, mi piši tudi o tem. Oprosti, da Te vprašujem. Se enkrat Te prosim, oprosti.«

Vzgojitelj je prisluhnul. Za vrati spalnice njegove skupine je nekaj zaropotalo. Odprl jih je. Dva brata sta se že dusila. Oba sta bila opraskana, obema je iz nosu tekla kri. Vzgojitelj ju je potegnil narazen. Pavle je še kar naprej napadal ko petelinček.

»Podlež, zakaj ne poveš vsega, zakaj ne poveš, da je tvoja mati k...?«
Preden je deček izgovoril te besede, mu je oravota pest zamašila usta.

Vzgojitelj je pobral s tal zmehčan papir. Bilo je pismo.
»Dragi oče, prejel sem Tvoje pismo. Čudim se, kako moreš tako pisati. Vprašujem me, kaj je z mamo. Mama je najboljša žena na svetu, najboljša mati. Srečna sva, da jo imava. Ubada se...«

Mali je še šilil v brata.
»Zakaj si zbežal od doma? Povej, strahopetec. Kdo je tisti, ki je hodil snoti z njo? Tudi ti si to videl.«

V utrujen in izčrpan je sedel deček na svojo posteljo. Solze so kreme mu lesketale v oči.
»Vsi ste podlež, vsi lažeti.«
Nekoga človeka so obsodili na osem let strogega zapor, ker je kradel ljudsko imovino. Zdaj pričakuje pismo od sina. Nespečnost ga muči. Dečka raste in spreminljivo srečo. Mama pa sprejema na domu samce, v glavnem mlajših letnikov.

Voje Jovanović

Zabeleženo

Brez premisleka

Mlinska industrija v Ljubljani je imela do leta 1954 v Gameljnah svoj mlinski obrat. Tega leta so ga začeli preurejevati v sodoben mlin. Priljubno stavbo so preuredili, stare stroje so demontirali ter pripeljali nove sodobne mlinske naprave.

Do tu bi bila zadeva popolnoma v redu, saj bi te naprave lahko kmalu dajale prvovrstne izdelke. Toda še preden so nove stroje montirali, se je zadeva zataknila. Vsi stroški, ki so bili vloženi v obnovoitev poslopja in za nabavo precej dragih naprav za moderen mlin, so obležali in ležajo še danes kot neizkoriščen material. Po sodbi nekaterih ljudi je Mlinska industrija Ljubljane zato porabila več deset milijonov dinarjev, ki zdaj brez koristi ležijo in čakajo, kdaj se bo kdo spomnil, da je treba kakemu gospodarjenju napraviti konec.

Posebna komisija Mlinske industrije si je sicer ogledala prostore preurejenega mlina in kot je slišati, je bila mnenja, da naprav ne kaže naprej montirati, ker je mlin okoli 5 km oddaljen od železnice. Res je, da lega mlina glede na prometne možnosti ni najboljša, toda ali res ni bilo moč pomisliti na to tudi takrat, ko so začeli preurejati te prostore.

Po načrtu Mlinske industrije nameravajo sedaj ta na novo urejeni mlinske stroje, ki leže nemontirani, uporabiti za svoje remontne obrate in šibolice vreč. Toda, kako to, da se niso spomnili na to že takrat, ko so začeli preurejati poslopje, ko so nabavljali zanj nove stroje? (Res je, da bi te stroje lahko uporabili kje drugje.) Tako nenastrno go-kodno nikogar drugega kot našega potrošnika in je v svoji drobnosti obliki le zarivanje zabljanja življenja — na stop-darda.

M. D.

Nebotičnik dobi sedem konkurentov

V obsežnem građenem programu občine Center je za letos med drugim predviden začetek gradbenih del za zidavo petih nebotičnikov

Kmalu bo dobila Ljubljana sedem nebotičnikov, ki jih mislijo sezidati na področju občine Center. Občinski odbor bo v juniju pričel z gradnjo dveh stanovanjskih s 55 stanovanji in treh stolpnih — nebotičnikov s 142 komfortnimi stanovanji. Ti objekti bodo — kot pravijo — najbolj ekonomična gradnja prepotrebnih stanovanj v letošnjem letu. Vsaka stolpnica bo imela 11 nadstropij in bo sodobno urejena za stanovanja in upravne prostore. Kasneje bodo med Streliško in Roško ulico, kjer bodo stali prvi trije nebotičniki, zgradili še dva.

Sondiranje terena na dvorišču sodnije so izvedencem pokazala, da je zemljišče primerno za gradnjo. Sklenili so, da bodo podirili sodnijski zid in na dvorišču zgradili dva nebotičnika in stano-

ljanske sodnije nameravajo podreti in na dvorišču sezidati dva nebotičnika, kjer bodo razen stanovanj tudi nove trgovine in uslužnostni lokali. Za potrebe Ljudske milice postaja 1. in 2.

občinski ljudski odbor Center. Uporabniki stanovanjskih in uporabnih zgradb ter trgovskih lokalov, ki jih bodo pričeli letos graditi, bi posojilo odplačali v približno 50 letih s pribitkom največ dveh procentov. V interesu vsakega investitorja pa je seveda, da čimprej odplača dolg, kar občina tudi pričakuje.

KAR JE V NAPOTO, NAJ SE PODRE

Večni preprički okoli zaščitene Kozlerjeve hiše in ostalega kompleksa starih zgradb med Tomšičevo in Subičevo ulico, bodo z gradnjo novega stanovanjskega bloka za omenjenimi hišami bržkone ponehali, ker bo postalo jasno, da jih bo treba podreti. Z razširitvijo Titove ceste v njenem začetku bo rešen problem trolej-busnega prometa, zlasti še po 1. maju ko bodo uvedli trolejbusno progo Sentvid—Vič. S podiranjem Kozlerjeve hiše in drugih stavb do Na-Me bodo pa počakali, dokler ne bo dograjen novi blok, da ne bi sedanji stanovanjski ostali brez stanovanj, trgovine pa brez lokalov. Kasneje mislijo preseliti Mladinsko knjigo in podreti še preostanek ulice od Na-Me do Tomšičeve. Do takrat pa bo Na-Ma sezidala podaljšek svoje palače do Tomšičeve ulice, s čimer se bo rešila hude stiske, ki jo ima sedaj v svoji hiši spritno velikega prometa. Nadalje nameravajo podreti tudi staro, okoliškimi kmetom znano gostilno »Erlice« v Kopitarjevi ulici. Na pridobljem zemljišča bo gradila »Ljudska pravica« večjo fiskarno, nove upravne prostore in stanovanja.

Z novimi gradnjami bomo stanovanjski problem omilili, saj bomo pridobili okoli 1035 sodobno opremljenih stanovanj, nekaj upravnih prostorov in trgovskih lokalov.

Občina Center proti šolski stiski

Nova osnovna šola na Poljanah v Ljubljani, ki bo nosila ime narodnega heroja Toneta Tomšiča, bo dograjena še letos. Otroci bodo napolnili učilnice, morda kak mesec pozneje kot v ostalih šolah, ker dela bržkone še ne bodo dokončana. Šolo naj bi prevzel pedagoški svet, ki bi z novimi učnimi metodami, novo šolsko reformo in eksperimentalnimi poskusi, iskal novih smeri sodobnega pouka.

Z dozidavo osnovne šole na Ledini je občina Center pridobila tri drago plačane učilnice. Stale so namreč 12 milijonov, pri čemer je kartonazna tovarna prispevala 6 milijonov.

Izdelan je osnutek za gradnjo šole na Erjavčevi cesti. Predvidoma jo bodo začeli graditi prihodnje leto. Lokacije so odobrene, načrti, za katere je občina plačala okoli 3 milijone dinarjev, pa v delu. Z novo šolo bo naposled le ukinjena stara, nesodobna šola na Vrtači.

NAMA

je vse bolj priljubljena med potrošniki

- Velika izbira,
- cenenost
- blaga in solidna
- postrežba.
- Kreditni nakup se
- vse bolj uveljavlja.
- Največji problem:
- pomankanje
- prostorov.
- Kaj menijo potroš-
- niki o Nami?

Mikavna in privlačna je za naše potrošnike. Vabliva zaradi svoje pester izbire. Zapeljiva zaradi svojih razkošno opremljenih izložb. Dostikrat je rešiteljica skrbi mladoporočencev pri opremitvi stanovanja. V Nami se zatekajo skoraj vsi, ki bi radi kupili poceni novo obleko, okusno izdelane igrače za otroke, kolesa, električne potrebščine — skratka vse, kar nujno potrebujemo v našem vsakdanjem življenju. Prijetna domačnost vlada v tem ljubljanskem trgovskem podjetju in prav nič ni čudno, da se v Nami zatekajo tudi mladi parčki, ki so se domenili za sestanek prav v teh

Ivan Zibert: »Vse, kar potrebujem, dobim vedno pri Nami!«

toplih in prijetnih prostorih, čeprav so dostikrat zelo v napoto kupcem in uslužbencem pri njihovem delu.

»Skoraj vse, kar potrebujem, kupujem izključno le pri Nami. Vseč mi je, ker je to zame najlepša trgovina, kjer je postrežba najbolj solidna in blago ceneno. Pri Nami imajo veliko izbiro blaga in to mi je izredno všeč, saj sem prav tu kupila pohištvo, kuhinjsko posodo — kupujem pa tudi obleke in še prav posebno rada otroško konfekcijo!« — izjavila Terezija Engelman iz Peričeve ulice 34 v Ljubljani. »Kritizirati nimam kaj. Zelela pa bi, da bi Nami povečala svoje trgovske prostore, saj je v teh prostorih skoraj vedno gneča, ker se tudi drugi ljudje zatekajo prav radi k Nami!«

KAJ JE POVEDAL V ZVEZI S TEM DIREKTOR NAMI?

»Res je! Trgovski prostori so tudi za nas skoraj največji problem. Naš kolektiv šteje 120 delavcev in uslužbencev ter 21 vajenk. V sami prodajalni imamo 65 delovnih mest in prodajalno na 27 puljih 21 vrst različnega trgovskega blaga, od otroških igračk, toaletnih potrebščin, tekstilnega in usnjenežnega blaga, električnega materiala, bonbonov in čokolade do konfekcije, koles, kuhinjske posode, pohištva itd. itd. Posamezne pulte moramo sproti zalagati z novim in novim blagom, ker nimamo prostora, kjer bi lahko spravili večje količine posameznega blaga.« — je povedal direktor Nami Avgust Jereb. In je še dodal: »Premajhen prostor pa ni pro-

blematičen samo zaradi sprostene razmestitve našega prodajnega blaga, temveč tudi zaradi velikega obiska kupcev iz Ljubljane in podeželja, ki si v gneči ne morejo ogledati vsega našega blaga tako, kot bi si želeli. Zaradi tega nastane pri velikem navalu — kar se običajno posebno okoli prvega v mesecu — zastoj ob nekaterih prodajnih puljih, kar povzroča seveda upravičeno negodovanje naših kupcev.«

SISTEM KREDITNEGA NAKUPOVANJA

Sistem kreditnega nakupa je vodstvo Nami uvedlo menda med prvimi trgovskimi podjetji v Ljubljani. Potrošnik lahko kupi na kredit vse vrste blaga, kar ga prodajajo pri Nami. Poslovanje s tem v zvezi je hitro in enostavno, tako da potrošniki kaj radi izkoriščajo to ugodnost nakupa potrošnega blaga.

»Razen tega pa je Nami v zadnjih letih močno izboljšala svoj asortiment in kakovost blaga. Vse to vpliva na finančni promet, ki je letos že dvakrat večji kot lani v teh mesecih.« — je povedal med drugim direktor.

Da posveča Nami vso pozornost kakovosti blaga, ki ga prodaja in estetskemu okusu ljudi, ki kupujejo pri Nami, pričajo ena zlata in tri srebrne diplome, ki jih je sprejelo podjetje v znak priznanja na Modni reviji na letošnjem II. sejnu mode in usnjarstva. Posebno skrb posveča vodstvo Nami konfekciji vseh vrst...

»...in če bi imeli prostor, tako kot ga nimamo, bi začeli sami z polkonfekcijsko izdelavo!« — je vzdihnil direktor. »Sicer pa kar še ni, lahko še pride!

Terezija Engelman: »Pri Nami poceni, lepo in solidno!«

In vendar bi se dalo ukretni nekaj tudi z avlo prostora. Res je, da je potrebno v Ljubljani zgraditi čim prej veliko trgovsko hišo, kakršne imajo že v drugih državah po svetu. Do takrat pa bi Nami lahko pove-

KAJ MENIJO POTROŠNIKI O NAMI?

»Jaz sem dobil pri Nami še vedno vse, kar sem iskal!« — pravi Ivan Zibert iz Borovnice. »Kadar koli pridem v Ljubljano in če imam namen nakupovati, tedaj se najprej oglašim pri Nami. To so mi še

Alenka in Nada: »Izbira pri Nami je pestra!«

vedno postregli z vsem, kar sem iskal, tako da mi ni bilo treba obresti še drugih trgovin v Ljubljani. Pri Nami sem si kupila novo kolo, obleko itd. Nad blagom se nisem mogel nikoli pritoževati, ker je bilo solidno in dobro. Skoda je le, da je v trgovini tako malo prostora ali — preveč ljudi, ki kupujejo, saj je treba zaradi gneče dostikrat potrpežljivo počakati, da prideš na vrsto!«

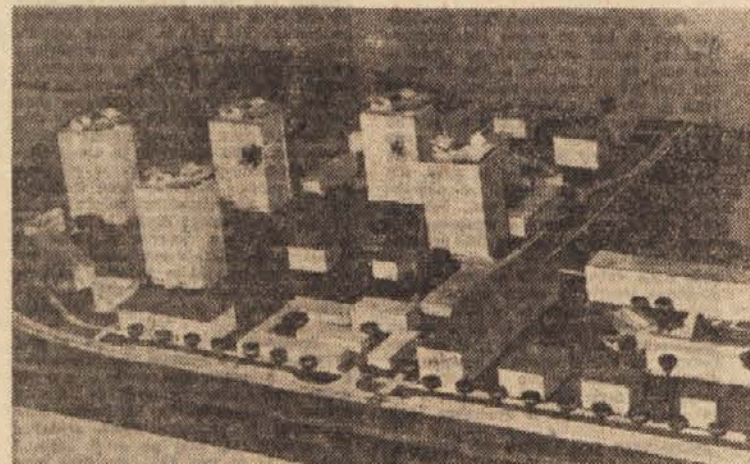
Alenka in Nada sta ob pulu z nogavicami pravkar izbirali nogavice. Obe sta dijakinji v Ljubljani na VI. državni gimnaziji.

»K Nami prihajava radi, ker imajo tu tako veliko izbiro in prav radi napaseva očii ob lepih blagovih ter konfekcijskem blagu. Trgovina je okusno urejena, verujeva pa, če bi bil prostor, da bi jo uredili še okusneje. Prodajalke so zelo postrežljive in ne moreva se pritoževati čez nje.«

»Namine izložbe so lahko za vzgled ostalim izložbam trgovskih podjetij v Ljubljani!« — meni Franciška Nanut iz Smartinske ceste 136. »Urejene so zelo okusno!«

Takšne in podobne pohvalne besede o Nami je izrazilo brez števila potrošnikov, ki so postali stalni obiskovalci tega ljubljanskega podjetja v Ljubljani. Menda je zelo malo ljudi, ki bi odšli razočarani iz tega lokala, ne da bi bili postreženi s blagom, ki so ga iskali.

Samo v lanskem letu je odvedla Nami občinskemu ljudskemu odboru okoli 22 milijonov dinarjev od prometa. Se vedno pa bi Nami lahko dala skupnosti, če bi lahko razširila in povečala svoje trgovske prostore, če bi premostila še nekatere težave, ki danes ovirajo njeno poslovanje. Vodstvo pa obljublja, da ne bo pozabilo potrošnika, da ne bodo storili vse, da bodo v bodoče še bolj zadovoljni, ni, tako z izbiro blaga, kot s primernimi cenami in s solidno postrežbo.

Maketa novega naselja s petimi nebotičniki in dvema stanovanjskima blokom, ki jih bodo začeli konec junija zidati med Roško in Streliško ulico pod Ljubljanskim gradom.

vanjski blok, ki bo služil potrebam Ljudske milice na področju občine Center. V pritličju obeh nebotičnikov in v bloku med njima bodo zgradili tudi nove trgovske lokale.

ZA ZIDAVA PROSTIH POVRŠIN V MESTNEM SREDIŠČU

Ni dolgo tega, ko so na občinskem ljudskem odobru Center razpravljali o zazidavi praznih zemljišč v sredini mesta. Raziskava terena je končana, in v kratkem pa bodo pričeli z gradbenimi deli. Med Roško in Streliško ulico bodo poleg treh nebotičnih stavb, zgradili še dva stanovanjska bloka, nekoliko kasneje pa še dva nebotičnika. Kmalu nato, ko bo meseca maja v Beogradu razpisana licitacija za gradnjo novih stavb v Ljubljani in bodo generalni načrti potrjeni, se bo pričelo z gradnjo omenjenih objektov. Tudi visoki in masivni zid ljub-

bodo med Miklošičevo in Cigaletovo ulico zgradili blok, ki bo služil postaji Ljudske milice za upravne in stanovanjske prostore. Tako bodo stavbi, ki danes služijo ljubljanski milici, lahko oddali mnogim proslcem, ki nestrpno čakajo na stanovanja. V tem bloku si bo Ljudska milica uredila tudi moderne garaže, ki ji do sedaj primanjkujejo. Z gradnjo novih garaž, ki jih je predvideval občinski odbor Center za ljubljanske avtomobiliste v Metelkovi ulici, bomo še nekoliko počakali, da se občina spozna z JLA, ki sedaj uporablja omenjeni prostor.

Glede denarnih sredstev so mnogo razpravljali. Vendar so sredstva danes zasigurno, tako da je vprašanje zazidave prostih zemljišč v našem mestu v načelu rešeno. Investitorji so pripravljene vložiti zahtevani 15% celotne vsote, ostanek pa bo posodil

Za boljšo oskrbo bolnikov

Ljubljana, 13. aprila. Danes je bila redna letna skupščina Zaveza za socialno zavarovanje okraja Ljubljana. Poročilo o delu Zaveza v minulemu letu je prečital predsednik Izvršnega odbora Rogelj. Razen splošne problematike Zaveza, so v tem poročilu še posebej zanimive številke in razni drugi podatki, ki prikazujejo dejavnost zaveza na področju zdravstvenega zavarovanja. Čeprav imamo v okraju še precej več ambulanc kot pred leti, je ponekod še gneča, ter morajo bolniki dolgo čakati, da pridejo na vrsto. Povprečno odpade sedaj na enega ambulantnega zdravnika okrog 3100 prebivalcev. Na Zavedu so opazili, da se je močno povečalo zlasti število specialističnih pregledov in sicer za 7%, tako da so povprečno vsakega bolnika zdravilca napotili zdravnik iz splošne ambulante še na specialistični pregled. Zavod je tudi ugotovil, da se pojavljajo tu in tam po zdravstvenih domovih težnje, da bi opravili kar največ pregledov, kar dosega s tem višje dohodke. Zato je Zavod v drugem polletju lani uvedel poizkusno pavšalno plačevanje zdravstvenih uslug v treh zdravstvenih domovih in uspeh je bil presenetljivo dober. Ti domovi so imeli sicer manj ponovnih pregledov, vendar so dobili tudi dodatne prihodke, zaradi česar bo Zavod v bodoče izdelal perspektivni načrt za razširitev mreže zdravstvenih ambulant, da bodo le-te ustanovljene res tam, kjer so nujno potrebne. Velika pridobitev za vsa okraja bo novo politično poslopje v Ljubljani, kamor se bo Poliklinika preselila konec tega meseca. Organizacijske spremembe, predvsem tesnejša povezava s kliničnimi bolnišnicami, zagotavlja, da bo v novih prostorih delo še uspešnejše.

Zaključni račun okrajnega zaveza izkazuje precejšen presežek dohodkov nad izdatki sklada za zdravstveno zavarovanje. Vsega 7,5 milijona dinarjev bodo poravnali v rezervni sklad okrajnega zaveza in v sklad za širjenje zdravstvenih objektov in za izboljšanje zdravstvenih služb na območju Okrajnega zaveza za socialno zavarovanje.

Posebej so na tej skupščini obravnavali, kako uporabiti sklad za preventivo. Zavod si zlasti prizadeva, da bi vplival na zmanjšanje števila obratnih nezdov. Minulo po-

slavno leto je bilo število nezdov še dokaj nižje od števila v letu 1955. Na današnji skupščini so razdelili tudi nagrade v višini 600.000 din tistim podjetjem, ki so najbolj skrbela za higijensko-tehnično zaščito. Podjetja bodo ta denar dedelela ljudem, ki imajo za to največ zaslug.

V skrb, da bi bili zavarovanci v zdravstvenem varstvu deležni kar najboljše oskrbe, so na današnji skupščini še posebej utemeljevali nujnost tesnejše povezave družbenih organov socialnega zavarovanja in družbenih organov zdravstvenih ustanov. M. N.

PRENOS PADLIV V GROBNICO V RADOHOVI VASI. Na sestanku SZDL v Sentvidu so sklenili, da bodo prekopali grobove padlih borcev. Na šentvidskem pokopališču leži še precej borcev, katerih grobovi so pa slabo oskrbovani. Zato je občinski odbor Zveze borcev sklenil, da bodo izkopali njihove posmrtne ostanke in jih prenesejo v skupno grobnico v Radohovi vasi, kjer so že pokopani prvi taki na Dolenjskem. Prekop bodo izvršili 28. t. m.

MATURANTSKI PLES V IVANČNI GORICI. Pred dnevi je bil v Titovem domu v Ivančni gorici ples, ki so ga organizirali letošnji osmošolci stiške gimnazije. Pred plesom je bil kratek kulturni program. A/ve točke programa so pripravili in nastupali dijaki sami. Nekateri točke so bile zelo poročene. Po programu pa je bil ples ob dobro obloženih mizah. Vsa dobiček pridelave je bil namenjen za ekskurzijo osmošolcev po Jugoslaviji v poletnih mesecih.

PREDAVANJA ČLANOV ZVEZE REZERVNIH OFICIRJEV. Odkar je po obnem zboru v začetku januarja prevzel delo v organizaciji ZROJ novi odbor pod vodstvom predsednika Milana Podbregarja, se je stanje, z ozirom na lansko leto, občutno izboljšalo. Sestanki se vrše v redu, odbor pa si prizadeva za čim večji strokovni dvig članstva. V ta namen se vrše redno vsako prvo nedeljo v mesecu strokovna predavanja, na katerih predavajo člani sami. V nedeljo je predaval o atomskem oboroževanju upokojeni major tov. Justin Novak. Udeležba rezervnih oficirjev je bila zadovoljiva, pa tudi razprava je bila živahna.

ŠTIRIDESET VRHNIŠKIH OTKOV V KOLONIJAH. Te dni so imeli vrhniški šoloobvezni otroci zdravniški pregled, na katerem je bilo določenih 40 otrok iz Vrhnice in okolice v počitniški koloniji. Čeprav je število precej visoko, je vseeno še mnogo šolarjev šibkejšega zdravja, ki jim niso

drobiž od umlani

možni obljubiti počitnice v koloniji, ker ni dovolj sredstev. Krt NOVO VODSTVO IZHOJŠALO RAZMERE V KZ BARNA GORICA. Kmetijska zadruga Barna polje je v zadnjih letih zelo slabo gospodarila. V trgovini in na lesnem odseku so brezvestni uslužbenci povzročili občutne primanjlikaje, tako da je zadruga prišla na rob gospodarskega propada. Zato ni čudno, če so zadrugniki izgubili zaupanje v zadrugo. Na letošnjem obnem zboru pa se je pokazalo, da so se razmere znatno izboljšale. Zadruga je ustvarila nad pol milijona dobička, ki so ga namenili za dograditev zadrugnega doma. Za izboljšanje razmer v KZ zasluži vse priznanje lesni manipulant KZ Iga vas tovaril Jože ter vodstvo te zadruga, ki je v težavnem položaju priskočilo na pomoč zadrugi v Babinem polju.

»MEDRANO« PRODAJA DVA TIGRA. Uprava cirkusa je ponudila zagrebškemu Hvalskemu vrtu v Maksimiru dva bengalskega tigra. V cirkusu so povedali, da je prodaja nujna zaradi ljubosumnja med zvermi, s katerimi je nastopanje v maneži zelo nevarno in tvegano. Koliko bo prišlo do prodaje, nameravajo za izkupilec kupiti v Jugoslaviji dva konja. — Ipanica.

PROMETNA NESREČA NA PREŠERNOVI CESTI. Včeraj ob 10.30 se je pripetila na križišču Prešernove in Veselove ulice izjema prometna nesreča. Pred križiščem v Veselovo ulico je kolesar J. U. iznenada nakažal z roko spremembo smeri in zavil v levo. V tem hipu pa se je za njim pripeljal motorist A. S. z motornim kolesom S-206. Motorist je opazil kolesarja na krajši razdalji, zato je zavil v levo in pričel zavirati. Bilo je prepozno. Z ramo je zadel v levo stran kolesarja, nakaž sta oba izgubila ravnotežje in padla. Pri padcu se je motorist ranil na čelo, medtem ko je kolesar ostal nepoškodovan. Gmotna škoda ni velika.

VLOM V PRODAJALNO »MESOIDELKIE«. V noči od petka na soboto so neznan storilec vlomil v prodajalno »Mesoidelkie« na Krakovskem nasipu št. 10. v dveh mesarških oknahtih so odnesli razne mesne izdelke in meso v vrednosti 82 tisoč din.

PONEVERBE V BLAGOVNICI »TROMOSTOVJE«. Minulo sredo popoldne so uslužbenci TNZ prišli seta skladišča prodajalne Tromostovje, C. B. iz Ljubljane. Pri inventuri dne 1. marca so ugotovili, da manjka nekaj inventurnih listov. Te liste je C. B. prinesel naknadno. Ponovna inventura je pri kratkem ugotovila primanjlikaj 639 tisoč dinarjev. Preiskava se nadaljuje.

Nama je kljub premajhnemu prostoru okusno urejena

Najnovejše v športu

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

»Ljubljana« : Sloboda (Tuzla) 79:59 (45:28)

V prvenstveni tekmi zvezne košarkarske lige je »Ljubljana« sinoči premagala Slobodo iz Tuzle 79:59 (45:28).

»Ljubljana«: Čretnik 19, Kapež 19, Vrančič 6, Komč 6, Zupančič 16, Zupar 6, Brumen 2, Pogačnik 2, Kumer 1, Stupica, Picej.

»Sloboda«: Pavlič 8, Čorn 2, Petrov 2, Met 1, Stojkov 6, Dugonjič 11, Miroslavič 5, Kifer 14, Stiličević 4, Primerman 2, Skorobih 4.

Ljubljanci so bili vso tekmo bolj od gostov, ki so zlasti pod košem igrali zelo nespretno. Tekma zaradi premoci »Ljubljane« ni bila kdove kaj zanimiva in si jo je ogledalo le 700 gledalcev.

V KUHINJO novo znanje in izkušnje

NAGEL RAZVOJ ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE GOSPODINJSTVA V CELJU

Ne le v mestu, tudi v okolici Celja so si dolgo želeli ustanovo, kakršna je delovala v Ljubljani. V zvezi s tem je pač treba priznati, da so v Celju z naglico sledili dosežkom drugih mest. Okrajni ljudski odbor je kmalu našel ustrezna sredstva za to, da so tudi v mestu ob Savinji uredili sodobno opremljen Zavod za pospeševanje gospodinjstva, ki sedaj služi potrebam žena celotnega okraja. Konec leta 1955 je bil ustanovljen Zavod, maja 1956 pa je le-ta dobil svoje ustrezne prostore.

Za maja so se začeli vrstiti razni tečaji in praktični poizkusi z novimi gospodinjstvenimi pripomočki. Posvetovanja z Zvezo ženskih društev, ženami zadrugnicami, Trgovinsko zbornico, Okrajnim higienskim zavodom, Gostinjsko zbornico in drugimi so dala Zavodu za pospeševanje gospodinjstva številne pobude za delo. Samo demonstracij z ekonom-lonci se je udeležilo lani več kot 500 žena. Do konca leta si je prav tako ogledalo zavodove naprave več kot 1200 žena in deklet iz okolice. Ogleda prirejajo zlasti odbori žena zadrugnic. Razen tega so se tu ustavile tudi predstavnice domala iz vseh krajev Slovenije in celo iz drugih republik.

ODLICNO: 128 — 1250

Med drugim je celjski Zavod v minulemu letu priredil dva 4 dni trajajoča tečaja za vadiateljice

gospodinjstvih tečajev. V obeh tečajih je bilo 128 udeleženk, predvsem žena zadrugnic, ki so spopolnjeno znanje posredovale tam, kjer je to najbolj potrebno — na vasi. Priredile so 72 gospodinjstvih tečajev, na katerih je bilo več kot 1250 kmečkih žena in deklet.

Podatki o neurejeni prehrani v internatih so Zavod spodbudili, da je pripravil seminar za internatske kuharice. Podoben seminar so pripravili tudi za tiste, ki vodijo šolske mlečne kuhinje. Šlo je predvsem za to, da se naučijo pravilno pripravljati razne mlečne pijače iz mleka v prahu.

Obstaja namreč 24 različnih načinov pripravljanja pijač in jedi iz mleka v prahu. Ustrezne gospodinjstve tečaje naj bi pripravil Zavod tudi za kuharice v menzah, saj je znano, da tod obroki hrane niso najbolj pripravljeni in tudi postrežba ni vselej in povsod taka kot se spodobi za delovnega človeka.

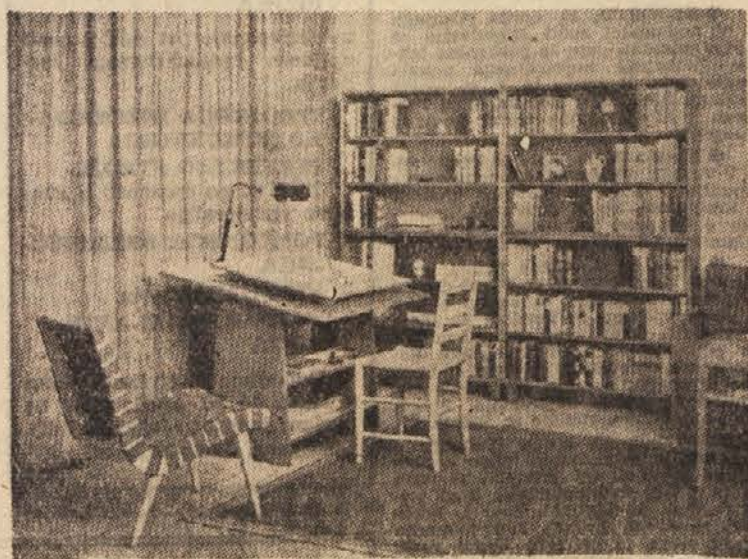
Sodobno urejena kuhinja in jedilnica, v kateri imajo tudi predavalnico, sta vsak dan zasedeni. Dekleta in žene si želijo čimveč novih in praktičnih izkušenj, ki jih potem s pridom uporabljajo v domačih kuhinjah. Ne gre vselej za »moderne« izsledke, kakor si

nekateri predstavljajo, temveč za pravilno sestavljanje in pripravljanje hrane. Prav v tej smeri pa vodstvo Zavoda za pospeševanje gospodinjstva največ dela.

POTOVALNI TEČAJI Z VSO USTREZNO OPREMO

Vsem v območju celjskega okraja Zavod ni lahko dosegljiv. Oddaljenost, zaposlenost in podobno so razlogi, da ne morejo dekleta in žene prisostvovati tečajem in demonstracijam v Celju, torej v Zavodu, ki je sodobno urejen. Zato nameravajo že letos uvesti potovalne tečaje. Opremo in potrebne kuhinjske pripomočke bodo pripeljali v kraj, kjer bo tečaj. V ta namen bo Zavod uporabljal opremo, katero bodo razstavljali letos avgusta na gošpodarski razstavi v Celju. Pozneje, ko bodo zaživelj centri za pospeševanje gospodinjstva v nekaterih občinskih središčih kot so Slovenske Konjice, Sočanj, Zalec, Laško itd., bo spričlo boljše materialnih pogojev več možnosti za neposrednejši stik na vasi. Dotlej bo pač celjski okrajni zavod z vsemi razpoložljivimi sredstvi učil in svetoval.

F. K.

Praktično urejen kot za našega dijaka ali študenta

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Pravo laneno platno in platen damast se začnejo na večerkanem pranju lomiti. Če pa ju perete tako, da ju pri izpiranju ne ožemate, kakor drugo perilo, se tudi po večkratni uporabi ne bosta začela lomiti.

L. R.

Posoda na ognju ne bo požarela, če dno premažete s suhim milom.

Med spanjem vas moti ura s svojim tiketanjem? Pomagati si lahko tako, da uro prekrijete s steklenim kozarcem.

Če živate raztegljivo blago, najhitreje, preden prilijete kakšen šiv na stroj, na blago kos tenkega papirja.

Zelo priporočljiva blazinica za zabada-nje šivank je mlina blazinica. V blago zašijete kos mila in oblikujete blazinico. Z lahkoto zabadate šivanke in v njej ne rjave.

M. L.

Madeže na neprimernem blagu očistimo z rumenjakom. Madež namazemo z raztopnim rumenjakom in pustimo, da se posuši, potem pa ga skratamo z mehko krtačo. Blago pri tem ne spremeni barve.

M. O.

Sede lahko marsikaj opravimo

Povprečno napravi gospodinja na dan pri opravljanju hišnih del 12 do 13 km, pri čemer potroši 3000 kalorij, se pravi, da potroši približno toliko kalorij kakor delavec v železnici. Z ozirom, da nosi dnevno v stanovanje živila s trga, premog in drva iz drvarnice, perilo, ki ga je sušila na vrtu ali na dvorišču, porabi v 40 letih toliko sil, kolikor bi jih potrošila, če bi se osemkrat povzpela na najvišjo goro sveta na Mont Eve-

rest in to še oprtina z nahrbtnikom težkim okrog 10 kg. Torej zaradi tega mnogi inštituti, zavodi in organizacije kakor tudi posamezniki po svetu proučujejo, kako bi olajšali delo gospodinj.

Glede tega so že doseženi znatni uspehi. Izračunano je na primer, koliko potroši gospodinja sil, ko opravlja posamezna hišna dela. Tako je ugotovljeno, da troši gospodinja sede 4 odstotke sil, kadar se prikloni, tudi 55 odstotkov več sil, kakor kadar leži. Glede na te podatke so postavili osnovna pravila higiene dela: nikdar pri delu stati, če lahko delo opravimo sede.

Največ gospodinj opravlja delo stoje, čeprav bi lahko pri njem sedele, n. pr. lupljenje krompirja, čiščenje zelenjave in podobno, majhne kose perila bi lahko likale sede, seveda bi moral biti delovni prostor prilagojen višini njenega sedea.

S pripogibanjem izgubimo mnogo sil, vendar se mu ne moremo vedno izogniti. Zato se moramo pripogibati tako, da izgubimo čim manj sil. Pripogibati se moramo čepe. Če opravljamo kakšno delo na tleh kleče, mora-

mo pod kolena nekaj podložiti, da jih zaščitimo. Delo kleče znatno poveča uporabo sile. Ko se dvignemo, moramo najprej dvigniti eno nogo in šele nato drugo. Tudi za starejše ljudi je tako vstajanje lažje. Pri čiščenju podov se gospodinj ne bo treba pripogibati, če bo imela vse krtače, metle in krpe na dolgih držalnih.

Taka likalna miza je zelo praktična

Pomladni oblek iz dekline iz lahkega volnenega blaga ali jerseyja. Krila segajo do kolena, krajših zdaj ne nosijo.

Solata za vse leto

Brez solate si dandanes jedilnika praktično ne moremo več zamisliti. Redki pa so vrtničarji, ki imajo vse leto dovolj presne in nežne solate, ker bolj ali manj vsi gojimo samo eno ali dve sorti solate skozi vse leto. Našo priljubljeno solato ljubljansko ledenko silimo celo v največji poletni vročini, čeprav smo že zdavnaj ugotovili, da pri tem nimamo uspeha. Še slabša glode tega je majhna kraljica, ki je izključno spomladanska sorta mehke solate. Samo tisti srečniki, ki imajo v vrtu tudi zaprto gredo, jo lahko zelo uspešno silijo v jeseni, ko tunaj še padejo prve slane. Novembra, ko nastopi hujši mróz, glavice poržemo, da dobimo v zaprti gredi prostor za ozimljenje endivije.

Vse preslamo tudi sejemo radiš solatnik, ki jo v tem času skoraj nenadomestljiva solata. Na Gorškem — v deželi radiš — ga sejemo že marca in aprila prav na gosto, tako da ga že jeseni in potem vsa zimo kosijo in uporabljajo za solato. Pri nas ga sejemo redkeje od maja do avgusta (lahko še po zgodnjem krompirju, fižolu, grahu, zelju) in ga redkoma spomladi od marca do junija. Radiš je silno zdrava solata, ker vsebuje razen vitaminov in rudinskih snovi, tudi grenke snovi, ki ugodno vplivajo na delovanje žolča. Podobne lastnosti ima tudi regrat, ki se kot nadležen plevel razpase zlasti po gnojnih travnikih.

Sicer pa imamo odlične sorte solate, ki jih lahko gojimo vse leto, če imamo dovolj vode in zemljo v stari moči. Na planem da prve glave zimsko solate, ki jo velično sejemo na Gorškem. Za to setev, ki jo izvedemo avgusta in septembra, so prikladne zlasti sorte: Herkules, zimska rjavica in

Nansen. Takoj za zimsko solato se sklenimo v glave spomladanske sorte, ki smo jih posejali marca na prisojno gredico in jih zdaj presajamo na stalno mesto 20x20 centimetrov narazen. Sorte kristal, ljubljansko ledenko in parizario lahko sejemo v 14- do 20-dnevni presledki od marca pa vse do julija, majhna kraljica pa je izključno spomladanska sorta. Poleti se najboljše upira vročini solata štručarica, z dolgimi jezičastimi listi, ki se navadno sami od sebe sklenejo v glavo. Sejemo jo maja, presajamo junija 20x15 cm narazen, uporabno zrelo pa je že čez 10 do 15 tednov. Zal je ta solata skoraj popolnoma izginila iz naših vrtov in je dobro seme težko dobiti.

Od julija do konca avgusta sejemo endivijo. Za jesensko uporabo sejemo predvsem rumeno eskarjolko za vzimljenje pa širokolistno zimsko eskarjolko vsaj v tleh obokih, da nam v toplem vremenu ne prezori. Za takojšnjo uporabo pa lahko sejemo tudi vse zgoraj imenovane spomladanske sorte. Avgusta in septembra posejemo motovilce, ki pride prav spomladi, ko nam solate najbolj primanjkuje.

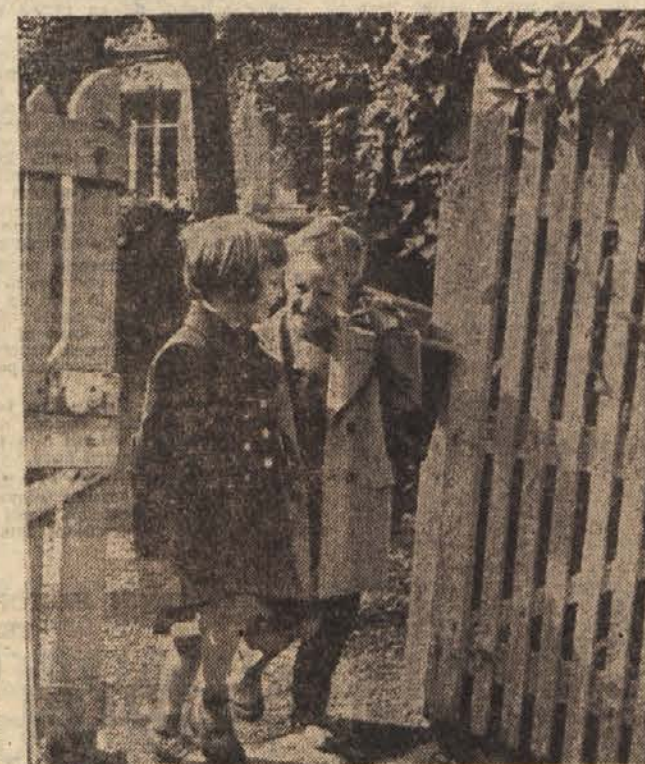
Miha Ogarevc

Šest nagrad za ocenjevanje

Lahko ste izžrebani, če ocenite prispevke našega nagradnega natečaja za jedilnike. Ocenite pošljite v uredništvo do 17. t. m. Povejte samo, kateri jedilnik za tri dni vam je najbolj ugajal. Nagrade za ocenjevalce so naslednje: Prva nagrada 2000 din; dve nagradi po 1500 din in tri nagrade po 1000 din. — Rezultate o nagrajenih jedilnikih in o žrebanju bomo priobčili 21. aprila.

Šolski tovariši!

Potniki so vstopali in izstopali. Na postaji Hrastnik so vstopili v vlak otroci osnovne šole, namenjeni na šolski izlet v Celje. Posebnega voza niso imeli, zato jih je skrbna učiteljica razmestila na prosta mesta po posameznih oddelkih. Tudi za naš oddelk je določila tri dečke. Podoba je bila, da sta bila dva iz ene družine, tretji pa je bil sam. Učiteljica jim je dala še poslednja navodila o lepem vedenju. Bila je zelo skrbna in vestna, v pomilo pa si je izbrala resnejšega učenca, ki je bil dežurni na hodniku. Učiteljica

Prijetno srečanje med vrtnimi vrati

je odšla, otroci v oddelku pa so opazovali skozi okno slikovito pokrajino. Kdaj pa kdaj se je učiteljica vrnila in jih opozorila na posebnosti, ki jih je mogoče videti ob progih. Bila je res skrbna, vestna ter ni imela minute počitka. Ko so bili otroci sami, sem opazil, da je domača vzgoja kar precej pomanjkljiva, morda tudi nepravilna. V njihovem govorjenju sem slišal besede, ki se jih niso naučili v šoli in nimajo ničesar skupnega z narečjem. Uporabljali so besede kot so: rafjnk, mavela, fris, skret itd. O vsem tem sem razmišljal ter ugibal, kakšni so njihovi starši, kakšni součenci, zmerom pa sem prišel do zaključka, da smo temu krivi mi odrasli ljudje. Hudo mi je bilo, ko so tako nežna usta uporabljala take in podobne popačenke za medsebojni pogovor. Razumem, da učiteljica v šoli tega ne more popraviti, če tu ne bo pomoči staršev, kakor tudi nas vseh. Dečki so postali lačni. Prva dva sta imela v mreži naložene dobrote, tretji pa ni imel ničesar. Iz mreže sta vzela prvi zavitek iz časopisnega papirja. Po daljšem odvijanju sta odmotala palačinko. Pojedla sta jo s slastjo, čeprav so se njeni površini poznale črne črke časopisa. Takoj za tem sta vzela še eno, spet zavito posebej, ki sta si jo delila s sošolcem, ker ju je tako poželjivo gledal in prosil. Vzela sta tudi vsak po eno jabolko ter slastno ugriznila vanj. Tretji je ponovno prosil, a tu ni bilo tako lahko. Moral je plačati 10 dinarjev, nato sta mu dala 2 jabolki.

Približno se je Celje, vlak je uvozil v postajo, otroci so izstopili, jaz pa še zdaj razmišljam o teh in enakih otrocih ter njihovih starših.

P. J.

Bolezni srca in ožilja

V nekaterih deželah povzročajo bolezni srca in ožilja zadnja leta zdravstveni službi velike preglavice in skrb. Te bolezni so namreč tako pogostne, da so razen raka največkrat povzročijo smrt, in sicer zdaj, ko celo tuberkuloza ni več tako nevarna in ko se je srednja dolgotrajna življenja podaljšala za nekaj deset let. Podoben je v tem oziru položaj tudi pri nas.

Bolezni srca in ožilja niso nič novega, pač pa je novo to, da so se začele množiti nekatere izmed teh bolezni, ki napadajo srčne ali koronarne arterije. Nevarnost takšnih obolenj je v tem, da je potem otežkočen, zmanjšan ali povsem onemogočen dotok krvi v del srčnih mišic. Posledica tega pa je infarkt miokarda ali srčne mišice, kakor imenujejo to zdravniški. Del miokarda zaradi pomanjkanja krvi odmre. Če je ogroženo področje nekoliko večje, umrje bolnik takoj, če pa je manjše, lahko traja bolezen več let ali pa jo bolnik tudi preboli in na tistem mestu se napravi brazgotina.

Na drugi strani pa je bolezen koronarnih arterij vznemirljiva tudi zato, ker največkrat napade prav ljudi na važnih, odgovornih položajih in ker so njene žrtve razmeroma še mlade. To je dalo mnogim zdravnikom povod za razmišljanje. Toda tudi mnogi laki ne morejo razumeti, zakaj proti tem boleznim ni moč ukretni nič učinkovitega. In res, kaj

lahko pozitivno odgovorimo na vprašanje: kako preprečiti skleno koronarnih ali srčnih arterij? Težava je v tem, da je vprašanje zelo zamotano in da je v njem še marsikaj nejasnega. Se zmerom namreč zdravnik ne vede vsega o povzročitelju arterioskleroze oziroma bolezni sr-

nih arterij. Na nedavnem posvetovanju specialistov Svetovne zdravstvene organizacije pa so govorili o nekaterih dejstvih in zlasti poudarili potrebo in važnost splošne zdravstvene izobrazbe za preprečevanje te bolezni.

Mnoge činitelje, ki povzročajo to bolezen, je moč odstraniti ali pa se jim ogniti. Seveda pa, je potrebno, da so ljudje o njih dobro poučeni. Tej bolezni se lahko ognemo, če odstranimo njene povzročitelje, to pa dosežemo, če zmerom in trezno živimo, če se zavarujemo pred nekaterimi posledicami sodobnega mestnega življenja, ki nikakor niso neogibne. Zdravniki svetujejo ljudem, naj ne jedo preveč, zlasti ne mastnih jedi. Kdor fizično ne dela, naj redno telovadi ali vsaj hodi na sprehod. Alkoholnih pijač se je treba ogibati, zlasti nevarno je piti na prazen želodec. Seveda zdravnik ne trdi, da ne bi bilo dobro kdaj pa kdaj popiti kozareček pristnega vina. Tudi pretirana kaja škoduje. Najbolje je, če človek sploh ne kadi. Ogibati se je treba tudi živčne napetosti. In prav te se najtežje ognejo ljudje na visokih in važnih položajih.

Morda so videti ti nasveti banalni. Toda prav zato, ker jih ljudje običajno zanemarijo, je v nekaterih deželah bolezni srca in ožilja čedalje več. Tu morajo seveda pomagati zdravstvena služba in ljudje sami. Bolezen je treba zdraviti takoj v začetku, ko še ni močno načela organizma. Zlasti si moramo prizadevati, da z načinom življenja, dela, prehrane in drugimi ukrepi preprečimo nastanek te bolezni ali da jo vsaj ublažimo.

Dr. Vandelj Tasle

Peteršilj zmeraj pojejte!

Skoda, da mnogi ljudje ne pojedo peteršilja, ki ga jim servirajo v restavracijah ali doma na krožniku kot okras. Peteršilj je zdravilo zelišče! Vsebuje mnogo snovi in A in C vitamina. Sploh bi morale gospodinjice pri nakupu paziti, da kupujejo zelenjavo, ki ima več vitaminov. Tako vsebuje listnata solata (redč, motovilce, regrat) dvakrat več vitamina C in trikrat več vitamina A kot glavna.

I. M.

PISMO Z JESENIC

S konfekcijo slabo založeni

Pred nekaj dnevi sem se namenila kupiti dolge hlače za devedesetega fantka. Bila sem v tleh trgovinah s konfekcijo in jih nazadnje kupila v trgovini »Var-teks«, ker sta mi bili kvaliteta in cena kar všeč. Kako pa sem bila razočarana, ko je doma sin hlače pomeril. Hlačnice so bile sicer dovolj dolge, v pasu pa odločno prekratke. Pomerila sem dolžino od koraka do pasu: komaj 24 cm, kar je najmanj 7 cm prekratko. Vrnila sem se s hlačami v trgovino, kjer mi je prodajalica povedala, da je tudi ona kupila take hlače, ki ji jih zaradi enake napake tudi ne ustrazajo. Pomerili sva še nekaj hlačk, a napaka je bila povsod enaka. Ker mi denarja niso mogli vrniti, hlače s ustreznimi merami pa tudi ne bodo dobili, sem morala vzeti dve številki večje. Pri teh pa so hlačnice veliko predolge, pa tudi preširoke, saj so namenjane za starejšo in močnejšo postavbo.

Hlače sem morala sama popraviti. Skoda dela in časa. Pri tem sem opazila, da niso bile najboljše izdelane in da noben šiv ni bil obit. Cena 1300 din sicer ni pretirana, vendar bi morala podjetja skrbeti, da bi bila tudi otroška konfekcija solidno izdelana, morala bi biti trezna in praktična. Ko sem za hlačkami vpraševala tudi v Gorenjski oblačnici, so mi dejali, da pričakujejo pošiljko takih hlačk šele konec aprila. Čudno, ali se za nje konča zima šele sedaj in naj hodijo fantje do konca aprila v smučarskih hlačah? V neki drugi trgovini spet imajo samo »kravbojske« hlače, ki pa spet niso za vsako prilikost, pa tudi cena 1700 do 1800 din ni za vsakogar.

I. M.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

PRVA TEKMA
ZVEZNE KOŠARKARSKE LIGE

BSK : Olimpija 70:61

Beograd, 13. aprila. — Stadion BSK, gledalcev 500. Sodnika Mintić in Belošević iz Beograda.

BSK: Rajković 4, Gordić 1, Kovač 36, Mešić 2, Lučić 13, Otašević 4, Marković 7, Erkić 5.

Olimpija: Kandus 9, Daneu 16, Škrjanc 5, Dermastia 5, Lokar 10, Debeve 2, Poljšak 3, Bajc 8.

BSK je zmaga na živahni in zanimivi igri, ki pa ni bila na posebni tehnični ravni. Precejšnji delež k njihovi zmagi je imelo izvrstno streljanje osebnih napak. Olimpija brez Kristančiča se je predstavila beograjskim gledalcem kot docela nevarno moštvo. Tako se neprimerno in utrujeni od napore turneje tik pred začetkom lige ne bodo mogli potegovati za najvišja mesta.

Italijani imajo kopico izvrstnih teniških igralcev. Pravi, da je to predvsem zasloga avstralskega trenerja Dinny Paila, ki je bil pred leti eden izmed najboljših igralcev tenisa na svetu.

Premalo mladine

Čeprav več članstva pri društvih »Partizan« v mariborskem okraju

V mariborskem okraju društva »Partizan« napredujejo vzlic slabim gmočinim pogojem, pomanjkanju telovadnih prostorov itd., saj se je v zadnjih treh mesecih številno njihovo članstvo povečalo za 800, tako, da ga imajo vsega skupaj skoraj 10.000.

Seveda pa društveni delavci v Mariboru niso zadovoljni s sedanjim številom članstva, ker je premalo doraščajoče mladine. Zgolj telovadna v šolah ni dovolj za mladega človeka. V društvih »Partizan« je sedaj v mariborskem okraju včlanjenih komaj 17% cibčanov, pionirjev in mladincev do 18 let starosti. Posebno mladinci se po končanem obveznem šolanju, ko odidejo v uk, strokovne šole ali v službo, radi izgube iz društev.

Mladini pri »Partizanu« bo treba več nuditi, vsaj dobre vodnike in prostore za vadbo. Težko je priti do vodnikov, čeprav prirejajo zanje republiške in okrajne tečaje, kajti ni težko uvideti, da je delo v vseh družbenih organizacijah bolj cenjeno kot pa pri »Partizanu«.

V mariborskem okraju ima lastno telovadnico 17 društev, vendar nekatere ne ustrezajo in bi jih bilo treba popraviti ali celo zgraditi nove.

Skoraj polovica društev »Partizan« v okraju gostuje v šolskih telovadnicah ali v drugih prostorih. Tudi šolskih telovadnic je premalo; ima jih

komaj 20 šol in še od teh jih je 15 v Mariboru. To še ne pomeni, da so mariborski telovadci lahko zadovoljni. Nekatera telovadnica so proste za člane »Partizana« samo zvečer, ker ves popoldnev telovadijo dijaki. To je prekratek čas. Zato je takšno gostovanje povezano z mnogimi težavami.

V okraju je tudi šest takih društev, ki še nimajo telovadnice niti ustreznega letnega telovadišča.

SKUPNA UPORABA DVORAN

Razna društva in kino podjetja se potegujejo za uporabo ali celo upravljanje dvoran, ki služijo za telovadbo, ker so prepričani, da je njihova dejavnost najvažnejša. Prav je, da se tudi drugi potegujejo za potrebne prostore z enako vztrajnostjo kot telovadci. Vsi pa morajo upoštevati tudi potrebe drugih in ne smejo ovirati drug drugega. Prostore naj uporabljajo sporazumno, da bodo služili vsem, dokler ne bo mogoče zgraditi novih. Sedaj pa se še dogaja, da kino podjetje izpodriva telovadce, kot v Rušah, in podobne stvari.

Novih telovadcev še dolgo ne bo toliko, da bi lahko opustili uporabo tujih prostorov, čeprav so lani zgradili ali preuredili v okraju tri. Društva imajo premalo sredstev za opremo, rekvizite in tekmovalne ter filn, ljudski odbori in delovni kolektivi pomagajo z dotacijami — a kako bi se gra-

dila telovadnice? Sama ne morejo, čeprav bi mnogo dela opravili člani brezplačno. Potrebna bo velika pomoč vseh prebivalcev in ljudskega odbora kot na primer v Crni, kjer je Partizan dosegel v zadnjih treh letih zavidljiv napredek. Tudi na Muri so v kratkem času naredili telovadnico v prejšnjem skladišču, ki so ga ustrezno preuredili. V drugih krajih so premalo izkoristili možnosti. V Volčinu imajo dve dvorani, od katerih bi lahko eno preuredili za telovadnico. V Framu preurejajo stavbo že dve leti, a še ni končana. Brez telovadnice pa društvo težko dela in ni privlačno za ljudi.

J. P.

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Dinamo : Budućnost
2:1 (2:1)

Brzovjavke

● BEOGRAD, 13. aprila (Tanjug). — V nogometni zvezi Jugoslavije so danes izrekli pare za politične tekme letošnjega nogometnega pokala Jugoslavije. V sredo 24. t. m. bosta srečanja Radnički : Budućnost in Partizan : Sibenik. Obe tekmi bosta v Beogradu.

● PLOESTI, 13. apr. (Adijepress). — V V. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Ploestiju je Puc prekinil s Krogulskom. Po V. kolu vodi Choclatea s 4,5 pred Balanelom 3,5 (1), in Alsterom 3,5 točke ter drugimi.

● PRAGA, 13. aprila (AFP). — V letošnji kolesarski dirki Praga-Berlin (Varšava 2129 km), ki se bo začela 2. maja v Pragi in končala 15. maja v Varšavi, bodo razen češkoslovaških in poljskih ter vzhodnonemških kolesarjev sodelovali še kolesarji iz Danske, Francije, Anglije, SZ, Romunije, Finske, Švedske, Jugoslavije, Bolgarije, Madžarske, Belgije in Egipta.

● ATENE, 13. aprila (Tanjug). — Za letošnji avtomobilski rallye »Akropolis« se je doslej prijavilo 25 tujih in 45 grških avtomobilistov. Med prijavljenimi so Italijani, Nemci, Francozi in drugi dirkači. Jugoslovanska moto zveza je prijavila dvojce vozil. Rallye se bo začel 24. aprila in bo trajal pet dni, proga bo dolga 2000 km in bo potekala tudi po jugoslovanskem ozemlju.

● PALERMO, 13. aprila (Ansa). — Na teniškem turnirju v Palermu je Italijan Bergamo izločil iz nadaljnje tekmovalne Davidsona (Švedska), Merlo pa Avstralka Gibsona. V četrtfinalu pa so rezultati naslednji: Avila (Cile) : Woodcock (Avstral.) 6:1, 5:7, 7:5, Richardson (ZDA) : Cintreras (Mehika) 6:4, 6:0.

● LINZ, 13. aprila (Reuter). — Madžarski nogometaš Puskas je sporečel iz Linza, da je podpisal pogodbo za štiri leta s italijanskim klubom Inter iz Milana. Za angažma bo Puskas prejel 180.000 dolarjev ter mesečno plačo 375.000 lir.

● BELFAST, 13. aprila (Reuter). — Italijanska nogometna reprezentanca bo imela pred srečanjem z Jugoslavijo (12. maja v Zagrebu) tekmo s severno irsko 29. aprila v Rimu. Razen italijanske televizije službe bosta prenašali to nogometno srečanje tudi evropska in angleška televizjska mreža.

● STOCKHOLM, 13. apr. (Reuter). — Nordijska smučarska elita v smučarskih tekih je bila spet v boju. Tekmovali so v Kiruni. V teku na 30 km je zmagal Jernberg (Švedska) 1:40,49 pred Fincom Hakulinenom 1:51,21. Oba sta olimpijska zmagovalca.

● SQUAW VALLEY, 13. apr. (UP). — Na smučarskem študentskem prvenstvu ZDA je v smuku zmagal Miller 2:07,0 pred japonskim študentom Izayo.

● TORINO, 13. aprila (Ansa). — Na Cervini so tekmovali na enem izmed najtežjih smukov — na 500 m dolgi progi s 1500 m višinske razlike. Temu podobni so tudi rezultati. Štirje Italijani so zleteli s proge in se težje poskodovali. Davide Davis ima trikratni zlom noge. Torej bolj pokolj kot smučarska tekma. Zmagal je Avstrijec Granhammer pred Nemcem Wagnerbergerjem, Italijanom Burinjem, Avstrijcem Zimmermannom itd.

● Beograd, 13. aprila (Tanjug). — V prvih kvalifikacijskih tekmah naših najboljših teniških igralcev za Davis moštvo je Panajotov premagal Jakšića s 6:2, 6:4, 6:0, Nikolić Keretića s 6:1, 6:1, 6:3, Pečević pa vodi proti Popoviću s 7:5, 10:8, 3:6. Partija bosta nadaljevala jutri.

PRED PRVIM NASTOPOM NAJBOLJŠIH SLOVENSkih
TELOVADCEV

Najprej med seboj

potem državno prvenstvo v Osijeku, dvoboj v Pragi

Ze tekma v vajah na orodju med mladinci Srbije in Slovenije, ki je bila nedavno v Sežani, je pokazala, da so se slovenski telovadci pozimi temeljito pripravljali na pomembna domača in mednarodna srečanja. Naj omenimo le najvažnejša: državno prvenstvo od 3. do 5. maja v Osijeku za člane in mladino, tekmovalje v Pragi s češko reprezentanco Roh 19. maja ter tekmovalje v okviru prvega festivala telesne kulture.

Predvsem pa je treba omeniti, da bo tekma najboljših sloven-

skih telovadcev in telovadk že prihodnjo nedeljo, dne 21. aprila, in sicer v okviru proslav 50-letnice društva Ljubljana-Tabor. To bo ena izmed prvih večjih prireditvev v jubilejnem letu tega društva. Na tem tekmovalju bodo tekmovali tudi najboljši mladinci in mladinke. Od telovadcev zveznega razreda naj omenimo Skazo, Urbanca, Kušarja, Furlana, Pešla, Nevenko Pogacnik, Fani Cerarjevo itd. Na tem tekmovalju bodo izbrali po osem tekmovalcev in tekmovalk, ki nas bodo zastopali v maju na povratni tekmi s češkimi telovadci organizacije Roh v Pragi. Na nedeljskem tekmovalju bodo na sporedu naslednje discipline: člani: preskok čez konja vzdolž, bradlja, krogi, konj z ročaji, drog, prosta vaja; članice: preskok čez konja na šir. dvovišinska bradlja, gred, prosta vaja. Prireditvev bodo izpopolnili člani društva Ljubljana-Tabor z dvema akademijama sestavama.

Državno prvenstvo članstva in mladine bo kot rečeno v Osijeku. Razen množičnega tekmovalja pa bo tudi srečanje telovadcev zveznega razreda. Slovenski telovadci se tudi na te tekme marljivo pripravljajo in imajo vsak teden skupno vadbo. Mimo že naštetih telovadcev zveznega razreda bosta letos posegla v boj za prva mesta na zveznih tekmah tudi Jože Senica iz Hrastnika in Miro Cerar, član »Partizana« Narodni dom. Zlasti Miro bo resno ogrožal mesto dosedanjega državnega prvaka Čakleca iz Zagreba. Iz Slovenije bo torej tekmovalo v zveznem razredu 7 članov in 5 članic.

Ko bodo slovenski telovadci tekmovali v Pragi, pa bodo zagrebški, ki bodo njih vrste okrepili nekateri Beograjčani, nastopili v Sofiji.

Šahovske novice

● Amsterdam — V Emenu (Nizozemska) bo od 2. do 20. septembra prva ženska šahovska olimpijada. Ekipa bodo iz finančnih razlogov štela le po dve članici in eno rezervno.

● Reikjavik. — V glavnem mestu Islanda je bil turnir po švicarskem sistemu z udeležbo 58 igralcev. Zmagal je Argentinec Pilnik s 9,5 pred Johansonom s 6 točkami. Islandski mednarodni mojster Olafsson se turnirja ni udeležil.

● Sofija — Na letošnjem šampionatu Bolgarije je sodelovalo 20 igralcev. Prvo mesto s 40 točkami je osvojil mojster Oleg Neukirch, ki je končal turnir neporažen, toda s mnogimi remiji. Njemu sledi Kolarov in Minev s po 13, Padovski 12,5, Milev, Pilčev in Gerenski po 11. Na konjskem turnirju v Sofiji bosta sodelovala Neukirch in Kolarov. — Žensko prvenstvo Bolgarije v Plovdivu je osvojila Venka Asenova.

● Rotterdam — V tradicionalnem šahovskem srečanju za reprezentanco Rotterdam visoko premagala reprezentanca Amsterda iz Belgije, in sicer s 18,5:3,5.

Šport po svetu

Julinho se vrača v Brazilijo

Sloviti brazilski nogometaš Julinho, ki je sedaj napadalec pri Fiorentini in je pred dnevi igral proti Crveni zvezdi v Beogradu, je sklenil, da se bo vrnil domov, kjer pa ne bo igral za klub »Palmeiras« kot pred odhodom v tujino, marveč je sklenil pogodbo z mezažerjem kluba Portuguesa, ki je prišel ponj v Italijo. Julinho se bo v primeru, da bi se Fiorentina ne kvalificirala v finale evropskega pokala, vrnil takoj domov, sicer pa bo počakal še na finalno srečanje.

Težave s Spissom

Avstrijski alpski smučarji so bili tudi v sezoni 1956/57 najboljši na svetu. Avstrijska smučarska zveza bi bila lahko, kar se tiče kvalitete, eno leto pred svetovnim prvenstvom v Badgasteinu brez skrbi. Le-te pa ji povzročila, kakor lani pred olimpijado v Cortini, Toni Spiss, 26-letni slalom akrobat iz Areiberga. Spiss je bil lani tik pred olimpijado izključen iz olimpijskega moštva, ker je v sporu s takratnim trenerjem prof. Rössnerjem zahteval, naj se umakne Rössner. Seveda se je moral umakniti Spiss. Rössner pa se je pozneje umaknil in trener je postal Spiss, toda le ta eno sezono s honorarjem 28.000 šillingov. Spiss sedaj zahteva, da bi mu spet zaupal trening nacionalne reprezentance. S tem bi bila avstrijska smučarska zveza zadovoljna, če ne bi Spiss zahteval tudi vse polnomočje

MOŽ
Sloan Wilson
V SIVEM

Tom je zavrtel stikalo, luči pa ni bilo. Ona je slavnostno resno prižgala svečo. Tom je naprej opazil obrise njene postave, nato pa njen obraz, ki so se na njem poigravale sence.

Spet jo je poljubil, ona pa ga je s konci prstov božala po tliniku, nato po vratu in ramenih, zelo nežno, komaj da se ga je dotikala, in ko so se ločile njune ustnice, se mu je nasmehnila in z njenega obraza je izginila tista skrb in ji po vsem videzu ni bilo več težko pri duši. Slekla se je in je stala kot pozlačena Venera v blede svetlobi voščene sveče.

Naslednjega jutra ni šel na sestanek z Mahoneyem, teden dni je ostal pri Mariji, izogibal se je vseh znancev in v tem tednu dni sta si Tom in Marija ustvarila začasni svet, poln radosti in zaupanja, svet, ki je bil samemu sebi dovolj in poln intimnih dvotipov in spominov, pravo življenje s srebrnimi in zlatimi prazniki, z vsemi božiči in rojstnimi dnevi petdesetih let, strnjeni v enem samem tednu. Drug pred drugim nista ničesar skrivala. Povedal ji je svoje pravo ime, gola sta ležala v postelji in uživala v goloti, ko so strasti že popustile, in sta govorila dolgo, dolgo. Govorila sta o skrbih, o jezi in bojazni in tisti teden se ni zdelo Tomu nič tako strašno, niti ne

tisti nelzbežni privid emerastega človečka z bajonetom, o katerem ji je pripovedoval in ki se je z njim sprizajnila kot s starim znancom. Nič več groznega ni bilo. Razumeli so drug drugega, vsi trije so se razumeli, Tom, Marija in privid tistega emerastega človečka, ki čaka na Vzhodu z bajonetom.

Ob koncu tedna ji je Tom rekel zbogom in se prijavil v enoti, pa so mu sporočili, da je prevoz preložen in da lahko hodi, koder ga je volja, samo sporoči naj, kje ga lahko najdejo, ali pa vsaj vsako jutro ob osmih naj telefonira v štab. Vrnil se je k njej v sobo in vse je bilo tako, kakor da je prišel po dolgi odsotnosti mlad mož z vojske. Oba sta čutila enako, oba sta doživljala srečo ponovne združitve brez joka in bojazni, ki spremljata dolgotrajno odsotnost.

Zivel je z njo v sobi in mislil, da bo vsak naslednji dan konec, da bo zjutraj ob osmih slišal častnikov glas: »Da, da, kapetan Rath, prejeli smo ukaz, odpotujemo čez dve uri!« Pripravljeno je imel vojaško torbo, vsako jutro ob sedmih je poljubil Marijo, zlezal iz postelje in se popolnoma oblekel za vsak primer. Vsako jutro celih sedem tednov, natanko devetinsitrideset dni mu je sporočal štabni podoficer z drugega konca žice: »Nič se ni, kapetan. Polkovnik mi je naročil, da se morate jutri zanesljivo javiti!«

Vseh teh devetinsitrideset dni je bil najlepši dogodek dneva povratek iz restavracije, od koder je ob osmih zjutraj telefoniral, povratek v njeno sobo. Marija je drhtela od jutranjega hlada in vsa vesela vprašala: »Se ne?«

»Ne še,« ji je odgovoril devetinsitridesetkrat. Tudi njega je prevzel jutranji hlad in je skočil k njej v toplo posteljo.

V teh devetinsitridesetih dneh sta oba dorasla, spoznala in se naučila prenašati slabosti drug drugega, pridobila sta si celo prijetno družbo, revne

ljudi z mestnega roba, ki so ju na cesti pozdravljali, jima kimali in ju ocenjevali kot par, ki sodi v njihovo sredino. Stare gospe so na vogalih ogovarjale Marijo kot poročeno ženo in jo spoštovali kakor same sebe. Posebno naklonjenost jima je pokazal starejši mož, tako rekoč stric, morda tudi brat, melanholičen človek, ki je imel pekarino; tam je bilo mogoče dobiti tudi toplo kavo, skratka Marija in Tom sta hodila v njegovo pekarno na prijeten zajtrk. Melanholični možakar se je imenoval Lapa, Louis Lapa, boril se je najprej z Nemci proti Američanom in kmalu nato z Američani proti Nemcem, obakrat se je boril dobro, toda brez navdušenja. Nazadnje je bil ranjen in se je vrnil v pekarno s protezo namesto noge. Ko sta Marija in Tom prišla k njemu na zajtrk, je postavil pred njiju tople rogljiče in kavo. Težko je sopal, kašlel je je dušil, vedno pa je bil nasmajen. Ze po nekaj dneh je prisel k njima in pil kavo. Ne da bi kdaj koli govorili o tem, je dobro vedel, da sta se Marija in Tom šele spoznala in da se bosta kmalu spet razšla. Louis je pokazal, da mu je tega žal, zato je bil v svoji splošni družabnosti še posebej prijazen z njima. Oba sta ga imela rada, enkrat sta ga celo povabila na obisk. Tisti večer so imeli v njuni sobi prijetno zabavo, Louis je občudoval Marijino lepoto, prav kot občuduje ljubljani brat ali stric lepoto mlade žene. Imenoval jo je najlepše dekle v Rimu, Tomu pa je rekel, da je lahko srečen. Tom je odgovoril, da je zares srečen, in je to tudi v resnici čutil.

Imela sta kopico prijateljev, med drugimi tudi Američane, ki so živeli z Italijankami. Eden izmed njih je bil Cezar Gardella, o katerem so vedeli, da je zelo veren človek in da si prizadeval za sprejem pri papežu. Vsem je Cezar pripovedoval, da se bo po vojni vrnil v Rim in se oženil s svojim dekletom. Njegovemu dekletu je bilo ime Gina, bila je Marijina sorodnica ali nekaj takega.

Nekaj večerov so bili Gina, Marija, Tom in Cezar skupaj v družbi in so pili. Bili so nekaj takega kot družba malih ljudi, ki so zaposleni v istem podjetju.

Po sedmih tednih pa je štabni podoficer sporočil Tomu, naj pohiti, zakaj letalo bo vzletelo čez tri ure. Ko je Tom izvedel novico, je stekel k Mariji, ona pa mu je rekla, da je najbrž noseča. Sicer še ni prepričana, vendar misli, da se ne moti. Ničesar ni zahtevala, on pa tudi ni tajil. Vedela je, da je poročen in da odhaja na Tihl ocean, kjer bo srečal jokavega človečka z bajonetom, zavedala se je, da zanj ne more storiti ničesar več, zato je bila presenečena in zelo hvala, ko ji je dal pet sto dolarjev, ki si jih je bil izposodil pri prijateljih, zraven pa še cigarete, pecivo in žvečilni gumi, same take reči, ki so bile takrat mnogo vredne.

»Ali boš imela otroka?« jo je vprašal. »Ze mora biti tako,« mu je odgovorila, njenim pa je bilo prijetno v zavesti, da pušča za seboj otroka, ko odhaja na Vzhod, kjer bo srečal jokavega človečka z bajonetom. Prijetno mu je bilo, pa čeprav bo to otrok, cigar oče ne bo prav nič skrbel zanj. Voja sirota bo, na cesti bo moledoval za groš. Morda bo tako, eno pa je gotovo: otrok je tu in naj ostane, bolj je tako, kakor pa da Tom na Vzhodu umre in ne pusti nikogar za seboj, nobenega sledu, kakor da ga ni nikoli bilo.

Ko je stopil v letalo in se zavalil na trd sedež, na katerem se bo odpeljal na Daljni vzhod, se še ni bil dobro ovedel, da bo Marija res dobila otroka. Kako čudno je človeku ob misli, da ima otroka, ki ga ni še nikoli videl, ki ga ni nikoli držal v rokah, pa je vendar tak otrok kot zdaj, tile njegovi trije. Čudno je nanj delovala novica o tem otroku, ki jo je izvedel po toliko mesecih naporov, nevarnosti in ubijanja, novica o spočetju otroka.

Potrebujemo sposobnega

AVTOMEHANIKA

za mesto poslovojdje mehanične delavnice

Nastop službe takoj. — Plača po dogovoru. — Prijave pošljite na naslov:

Kmetijska zadruga

z o. j. Šmarje, Koper
1197

Prva premija

loterije Rdečega križa

500.000 din

INSTITUT

»Jožef Stefan«

Ljubljana

sprejme takoj v službo:

FIZIKA

za dozimetrijo pri zaščiti proti vplivom radioaktivnega žarčenja

STROJNEGA INŽENIRJA-KONSTRUKTORJA

PERFEKTNO STROJE-PISKO, po možnosti z znanjem stenografije

POMOŽNEGA SKLADIŠČNIKA

STRUGARJA — in KLEPARJA-GALANTERISTA

Ponudbe z življenjepisom pošljite do 20. aprila 1957 na naslov: Institut »Jožef Stefan«, Ljubljana, Jamova 39.

1212

Razpis

Na podlagi 1. člena Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena Pravilnika o postopku pri javni pismeni licitaciji za oddajo gradbenih in obrtniških del (Uradni list LRS, št. 17/55)

razpisuje

REKTORAT UNIVERZE

V LJUBLJANI

javno

pismeno licitacijo

za oddajo instalacijskih del za menzo v Studentskem naselju pod Rožnikom

Licitacija za navedeno delo bo 30. aprila 1957 ob 9. uri na Rektoratu Univerze v Ljubljani. — Prorač. znesek 27.119.000 dinarjev, dovršitveni rok je 15. oktober 1957.

Varščino v znesku 0,2% predračunske vsote je treba predložiti z garancijskim pismom ali na drug primeren način najkasneje do začetka licitacijske obravnave. Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi in splošnimi pogoji za javne pismene licitacije. Ponudbe se bodo sprejemale do začetka licitacije, na dan licitacijske obravnave na Rektoratu Univerze v Ljubljani.

Investitor:
Rektorat Univerze
v Ljubljani

1202

Državna kmetijska posestva
kmetijske zadruge • vrtnarje
zasebni kmetovalci in vrtnarji!

VABIMO
NAveliko gojenje
povrtnine

Peteršilj velikolistni • rdeči korenček
• zelena debeloglava • česen beli • čebulo belo in por

Dišavnice:

luštrek • šetraj • majeron • timijan
• pehtran in drobnjak

Za sušenje rabimo v letošnji sezoni

300 do 500 vagonov po 10.000 kg svežega blaga.

• Dajemo na razpolago posebna sortna semena, garantiramo odvoz po v naprej določeni odkupni ceni. — Potrebna navodila na razpolago.

• Gojenje povrtnine in dišavnice spada med najbolj donosne kmetijske kulture.

• Za doseg kvalitativnih izdelkov za domačo potrošnjo in izvoz moramo imeti najtesnejše sodelovanje s pridelovalci, zato se prijavite za gojenje!

DRŽAVNI OBRтни MOJSTER

GRO • JOŽE • ALPA

HRANILNI PROIZVODI

L J U B L J A N A • Komenskega 30

1222

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
na nujne obiske na bolnišnični dom
od 12. do 20. aprila 1957, nočna od 20-7,
ob nedeljah in praznikih ves dan

Zdravstveni dom Center: dr. Al-
bert Trnka, tel. 20-456, Cankarjeva 9-1,
dr. Marjan Jerše, tel. 30-330, Trubar-
jeva 21.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Loj-
ze Tlačar, tel. 21-966, Veselova 19.
Zdravstveni dom Siska: dr. Roza-
na Jenko, tel. 30-294, Sorjčeva 31.

Zdravstveni dom Vič: dr. Borut
Jenc, tel. 21-494, Tobacna ulica 1. V
primeru odsotnosti zdravnika klicati
21-919 ali 32-740, nedeljska od 8-14 v
ambulantni Mirje, tel. 21-797.

Zdravstveni dom Rudnik: dr. Bog-
dan Leskovic, tel. 20-167, Spl. ambulanta
Ljanska cesta, v primeru odsotnosti
zdravnika klicati 20-800.

Zdravstveni dom Sentvid: tel. 731
in 741.

Zdravstveni dom Moste: od 13. do
20. aprila: dr. Branko Medvedšek, Kre-
kova ulica 5, telefon št. 31-359. V
odsotnosti zdravnika klicati telefon LM
10-300.

Pediatrična zdravniška dežurna
služba za obiske otrok na domu - tele-
fon št. 32-722, Ulica Stare pravde 2.

SVETOVNI CIRKUS "MEDRANO"
V LJUBLJANI

Dnevno dve predstavi ob 16 in 20.
Predprodaja vstopnic za več dni na-
prej pri ljubljanskem "Putniku". Pro-
daja vstopnic za predstave tekočega
cirkusa pri cirkuskih blaginjah od 9 dalje.
Če pri cirkuskih blaginjah od 9 dalje.
Če pri cirkuskih blaginjah od 9 dalje.
Če pri cirkuskih blaginjah od 9 dalje.

"PUTNIK" - SLOVENIJA
obvešča

V PRAGO ŽE ZA 9200 din
Ob priliki mednarodne nogometne
tekme Jugoslavija - CSK, ki bo dne
14. maja v BRATISLAVI, priceloma
biti predstava "Putnika" izlet v PRAGO,
BRATISLAVO in na DUNAJO. Cena izle-
ta z vso oskrbo samo 9200 din. Ne
samo izlet, temveč PRILIKOSTI in
obisk v PRAGO, Švedsko mesto
je omejeno Pohitite s prijavitmi!

VELESEJEM V ZAGREBU
Za obisk spomladanske velesaja
v ZAGREBU od 13. do 23. aprila
se poslužite EKSPRESNE AVTOBUSNE
PROJEKCIJE LJUBLJANA-ZAGREB-LJUB-
LIANA. Odnos iz Ljubljane ob 5.10,
povratak iz Zagreba ob 16. V času ve-
saja v Zagrebu avtobusna postaja
pred velesajem. Vozne karte kupite
že v PREDPRODAJI v poslovalnici
PUTNIKA SLOVENIJA V LJUBLJANI.

MASNE MADEŽE ČISTI
Cisten
ZAHTEVATE GA V SVOJI TRGOVINI

Dobro nasvet! Če želiš odlično
masno kremo, potem zaveščaj samo
"ULTRACRE" - sport kremo. Dobis
jo v vseh parfumerijah.

"FLEX" slovi za čistjenje mastnih
madežev in ga lahko kupiš v vseh
trgovinah, ki prodajajo milo. Pazi na
znanko "FLEX".

"RIMMET" za povečanje in boljše
rast trepalnic dobiti v trgovinah v
Ljubljani, Mariboru in Kranju.

AVTOBUSNI PROMET CELJE
obvešča potnike o spremembah
vznega reda na naslednjih progah:

Celje-Dobrna
12.15 odh. Celje prih. 5.30 14.35
12.38 18.13 Višnja vas 5.27 14.12
13.03 18.40 Dobrna odh. 5.00 13.45
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje vsak dan.

Celje-Bistrica ob Sotli
10.00 17.00 odh. Celje prih. 7.30 14.45
10.30 17.30 Šmarje pri J. 6.40 13.55
11.04 18.04 Mestnje odh. 6.26 13.41
11.29 18.29 Podčetr. odh. 6.05 13.20
11.59 18.59 Podčetr. prih. 6.00 13.15
12.30 19.30 odh. Celje prih. 5.30 14.35
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Celje-Velenje-Sostanj
12.10 18.15 odh. Celje prih. 14.50 6.55
12.34 18.39 Velenje 13.57 6.42
13.20 19.23 prih. Sostanj odh. 13.04 6.05
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Celje-Ljubno
15.00 odh. Celje prihod 7.45
15.32 Dobriča vas 7.18
17.12 prihod Mozirje odhod 6.38
17.17 odhod Mozirje prihod 6.33
17.30 prihod Ljubno odhod 6.09
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje vsak dan.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

Bečica ob Sav.-Mozirje-Celje
15.30 18.30 odh. ob Sav. prih. 12.20 18.50
15.50 18.50 Nazarje 12.14 18.43
16.11 19.11 prih. Mozirje odh. 12.09 18.38
16.43 19.43 prih. Mozirje prih. 12.06 18.34
16.57 prih. Sentrup. odh. 18.00
17.22 odh. Sentrup. prih. 18.00
17.50 prih. Celje odh. 11.00 17.30
I II
Vozni red velja od 15. aprila 1957.
Obratuje samo ob delavnikih.

PREDAVANJA

Društvo matematikov in fizikov
LRS vabi na javno predavanje, ki bo
v sredo, 17. aprila ob 20 v matematični
predavalnici univerze. Predaval bo
stud. mat. A. Suhadolc: "O kompak-
tnih množicah v metričnih prostorih".

Inštitut za javno upravo pri Prav-
no-ekonomski fakulteti v Ljubljani
vabi k predavanju g. D. N. Chesterja,
uglednega profesorja političnih zna-
nosti univerze v Oxfordu: "O organi-
zaciji in izbiranju osebja v britan-
ski civilni službi". Predavanje, ki ga
bo tolače sproti predaval, ki bo po-
nedeljek, dne 15. aprila 1957 ob 11
v zbornični dvorani Univerze.

Urbanistično društvo Slovenije vabi
na predavanje ing. Jožeta Miklavžiča:
"Gozdarski in kmetijski planiranje v
ljudi regionalnega načrta za okraj
Trbovlje" in diskusijski večer, ki bo
v torek, 16. aprila ob 20 v dvorani Za-
voda za socialno zavarovanje, Kidri-
čeva ulica 5, pritičje.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani
vabi na poljudnoznanstveno predava-
nje prof. dr. Angele Piskernik: "Tri-
glavski alpski park". Predavanje,
spremljano z mnogimi barvnimi dia-
pozitivmi, bo v torek, dne 16. aprila ob 20
v prirodoslovni predavalnici na uni-
verz. vhod z Gosposke ulice.

Slovensko kemijsko društvo, or-
ganska sekcija, obvešča vse člane in
ostale zainteresirane, da bo v četrtek,
18. aprila predaval tov. ing. Samo Ka-
lin, uslužbenec Tovarne usnja "Konus"
o temi: "Kromove strojne soli in do-
datki ter njihov vpliv na nabiranje
kolagena". Predavanje bo v kemični
predavalnici, Ljubljana, Vegova št. 4,
ob 18. ur. Vljudno vabljeno.

Ljudska univerza v Ljubljani vas
vabi na predavanje prof. dr. Vladi-
mirja Murka: "Ob stoletnici smrti Jo-
sipa Ressa, izumitelja ladijskega vi-
jaka". Predavanje bo v četrtek, dne
18. aprila ob 20 v dvorani Prirodoslov-
no-matematične fakultete, vhod z Go-
spoke ulice.

KONCERTI

Slovenska filharmonija prosi cenj.
abonente, da poravnajo zadnji obrok.

GLEDALISCA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 14. aprila ob 15: Axelrod:
"Sedem let skomin". Izven in za
podeželje.
ob 20: Priestley: "Odstranite norca".
Izven in za podeželje.
Ponedeljek, 15. aprila ob 20: Priestley:
"Odstranite norca". Abonma T.
Torek, 16. aprila ob 20: Kreft: "Krajski
komedijanti". Abonma F.
Sreda, 17. aprila ob 20: Priestley: "Od-
stranite norca". Abonma U.
Četrtek, 18. aprila ob 20: Priestley:
"Odstranite norca". Abonma D.
Petek, 19. aprila: Zaprt.
Sobota, 20. aprila ob 20: Sofokles:
"Kralj Oidipus". Premiera. Izven.
Nedelja, 21. aprila ob 15: B. Kreft:
"Krajski komedijanti". Izven in za
podeželje.
ob 20: Sofokles: "Kralj Oidipus".
Izven in za podeželje.

Drama bo imela v soboto, 20. aprila
že deveto premiero v sezoni. Upričo-
jena bo Sofoklejeva tragedija "Kralj
Oidipus". Prevajalec je akademik An-
ton Sovr, režiser Slavko Jan, sceno-
graf Vladimir Rjavac. Kostumsko je
predstavo opremila Milja Jarčeva,
scensko glasbo pa je skomponiral Bo-
jan Adamič. Igrajo: Stane Sever, Mi-
hela Saričeva, Stane Pokorak, Lojze
Pokorak, Edvard Gregorin, Pavle Ko-
vič, Janez Cesar, Boris Kralj, Jože
Zupan. - V zboru nastopajo: Marjan
Benedičič, Stane Česnik, Anton Ho-
mar, Mile Korun, Andrej Kurent,
Branko Miklavc, Janez Rohaček, Bert
Sotlar, Juri Souček, Dušan Skedi,
Aleksander Valič, Danilo Benedičič,
Leopold Ribič, Rudi Kosmač.

OPERA

Nedelja, 14. aprila ob 19.30: Offenbach:
"Hofmannove pripovedke".
Diplomski nastop Marijana Fajdiga.
Izven in za podeželje.
Ponedeljek, 15. aprila: Zaprt.
Torek, 16. aprila ob 19.30: Dvofak:
"Rusalka". Zaključena predstava za
železniške kolektive ob Dnevu žele-
znice.
Sreda, 17. aprila ob 19.30: G. Verdi:
"Otello". Gostovanje Josipa Gosti-
ča. Abonma E.
Četrtek, 18. aprila ob 19.30: Dvofak:
"Rusalka". Abonma C.
Petek, 19. aprila ob 19.30: Offenbach:
"Hofmannove pripovedke". Abon-
ma E.
Sobota, 20. aprila ob 19.30: Čajkovski:
"Labodje jezero". Izven in za po-
deželje.
Nedelja, 21. aprila ob 19.30: G. Verdi:
"Otello". Gostovanje Josipa Gosti-
ča. Izven in za podeželje.

Marjan Fajdiga, absolvent dir-
gentskega oddelka AG iz razreda 19.
prof. Danila Svare, bo nocoj kot svoj
diplomski nastop dirigiral operno
predstavo Hoffmannovih pripovedek.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža

Nedelja, 14. aprila ob 18: "Večer v Či-
talnici" - Vilharjeve šolajgre. Izven.
Gostovanje v Sarajevu.
ob 20: M. Gorki: "Malomeščani".
Izven. Gostovanje v Sarajevu.
Ponedeljek, 15. aprila ob 20: Umetniško
pripovedovanje Cankarjevih
del. Abonma LMS II.
Torek, 16. aprila ob 20: Umetniško
pripovedovanje Cankarjevih del.
Abonma LMS III.
ob 20: Cankar-Smerdu: "Martin Ka-
čur". Izven. Gostovanje v Zagrebu.
Sreda, 17. aprila ob 20: Umetniško pri-
povedovanje Cankarjevih del.
Abonma LMS IV. Vstopnice so tudi
v prodaji:
ob 16 in 20: "Večer v čitalnici" -
Vilharjeve šolajgre. Izven. Gosto-
vanje v Zagrebu.
Četrtek, 18. aprila ob 20: Umetniško
pripovedovanje Cankarjevih del.
Abonma GSS. Vstopnice so tudi
v prodaji.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom

Nedelja, 14. aprila ob 16: Grumm-
Skufca: "Janko in Metka", pravljica
na igra z godbo, petjem in plesom.
Zadnja popoldanska uprizoritev.
Izven.
ob 20: L. Bobič: "Družina Blo", ko-
medija. Večerna predstava. Izven.
V nedeljo, 14. aprila, bo ob 16 po-
slednja uprizoritev pravljice igre
"Janko in Metka". Prihodnja premiera
bo komedija neznanega francoskega
avtorja iz 13. stoletja "Jezeln dohtar".
Predprodaja vstopnic v Mestnem domu,
rezerviranje telefon št. 32-860.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Komenskega 12

Nedelja, 14. aprila ob 18: "Res lušno
je na deželi".
ob 20: "Res lušno je na deželi".
Predprodaja vstopnic dve uri pred
pričetkom predstav in v nedeljo od
10-12. Rezerviranje na tel. št. 22-633.

Razpis

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD

Direkcija za LR Slovenijo v Ljubljani

razpisuje

za svoje organizacijske enice naslednja delovna mesta za:

DIREKCIJA LJUBLJANA:

2 ročna tiskarja, daktilografa z znanjem stenografije — strojnega inženirja, pravnik, knjigovodja-revizorja

PODRUŽNICA LJUBLJANA:

knjigovodjo, 12 internih uslužbencev, arhivarja, kurirja

PODRUŽNICA CELJE:

kmetijskega tehnika, 4 interne uslužbenke, 2 pripravnik s popolno srednješolsko izobrazbo

PODRUŽNICA VIDEM-KRŠKO:

kmetijskega ali veterinarskega tehnika, 2 interna uslužbenca, zastopnika-uslužbenca

PODRUŽNICA MARIBOR I:

knjigovodjo, internega uslužbenca, 4 pripravnik s popolno srednješolsko izobrazbo, 2 zastopnika-uslužbenca (za okraj Maribor in Ptuj), arhivarja

PODRUŽNICA MARIBOR II:

kmetijskega tehnika, 6 internih uslužbencev

PODRUŽNICA NOVO MESTO:

knjigovodjo, 4 interne uslužbenke

PODRUŽNICA RADOVLJICA:

strojnega tehnika, 5 internih uslužbencev.

PODRUŽNICA NOVA GORICA:

internega uslužbenca, terenskega instruktora

PODRUŽNICA POSTOJNA:

3 interne uslužbenke, pripravnik s popolno srednješolsko izobrazbo, zastopnika-uslužbenca

Pod delovno mesto internih uslužbencev spadajo razni administrativni in manipulativni posli vseh zavarovalnih vrst. — Potrebna šolska izobrazba za interne uslužbenke je popolna srednja šola (gimnazija) z maturo ali tehnikom z diplomom, v izjemnih primerih pride na podružnicah v poštev tudi mala matura. Za terenske instruktore in zastopnike-uslužbenke zadostuje nižja srednješolska izobrazba (mala matura). — Prošnje s kratkim življenjepisom ter z navedbo šolske izobrazbe in event. službenih let naslovite na pristojno podružnico ali na Državni zavarovalni zavod, Direkcija za LR Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 19.

1198

Saturnus tovarna kovinske embalaže
OB ŽELEZNICI 16 • LJUBLJANA

razpisuje delovni mesti za:

NORMIRCA

potrebna je uspešno končana srednja tehniška šola ali ustrezna podobna strokovna izobrazba

VODJO EKSPEDITA

potrebna je ustrezna šolska izobrazba z nekajletno prakso v kovinski stroki

Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe z navedbo strokovne izobrazbe, dosedanje prakse in osebnih podatkov na upravo podjetja. — Nastop takoj ali po dogovoru, plača po tarifnem pravilniku.

1209

IZŠLE SO

VI. SPREMEMBE IN DOPOLNILA
»Gospodarsko-finančnega priročnika«

(trajnega vodiča po gospodarskih predpisih)

s najnovjšimi predpisi, objavljenimi zaključno z 11. številko »Uradnega lista FLRJ«.

Cena 750 din.

Naročniki iz Beograda lahko VI. spremembe in dopolnila dvignejo v naši prodajalni, Maršala Tita 66, telefon 20-639; v Novem Sadu v naši prodajalni, Zmaj Jovina 23, telefon 27-28; v Zagrebu pri Zavodu »Biro-tehnika«, Domagojeva 23, telefon 32-070; in pri Zagrebačkom knjižarskom preduzeću, Illica 30, telefon 25-600.

VII. spremembe in dopolnila bodo izšle v maju.

Na zalogi imamo še manjše število izvodov II. izdaje »Gospodarsko-finančnega priročnika« 2 knjigi v polivinilskih platnicah po 4000 din.

II. izdaja obsega prečiščena besedila, zaključno s IV. spremembami in dopolnili. Začetni s V. spremembami in dopolnili pa v naprej veljajo za vse naročnike I. in II. izdaje ista besedila sprememb in dopolnil.

Nova III. osnovna izdaja ni predvidena v programu naših izdaj za leto 1957, zato prosimo zainteresirane, da si pravočasno nabavijo II. osnovno izdajo, prav tako pa, da v primeru kakršnegakoli zastoja takoj urgirajo dobavo neprejetih sprememb in dopolnil.

Aprila letos izidejo nove izdaje:

»Predpisi o razdelitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij za leto 1957« z zveznim družbenim planom in drugimi predpisi o gospodarskem sistemu za leto 1957 ing. Božidara Raceta in Dragomira Živančevića. Cena v prednaročilu 350 din.

»Priročnik za sestavljanje periodičnih obračunov gospodarskih organizacij za leto 1957« ing. J. Apostolovića, V. Djonlića in N. Petrovića. Cena v prednaročilu 650 din.

»Evidenca v podjetju o osnovnih sredstvih in investicijah« M. Pejovića in R. Niketića. Cena v prednaročilu 400 din.

»Sistem in tehnika plačilnega prometa« B. Rajlića. Cena v prednaročilu 600 din.

»Priročnik za delo personalne službe« D. Raičevića, v redakciji ing. N. J. Guća. Cena v prednaročilu 600 din.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

založniško-tiskarsko podjetje, Beograd, Prizrenska 5, poštni predal 479, Tekoči račun 1031-T-582.

1198

UPRAVNI ODBOR ELEKTRARNE MEDVODE

razpisuje mesto

tehničnega vodje

Pogoji: višja strokovna izobrazba s 5-letno prakso ali srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso.

Ponudbe pošljite na zgornji naslov do 30. t. m. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Nastop službe takoj. — Komfortno stanovanje zagotovljeno.

Upravni odbor

Gradbenega podjetja Rogaška Slatina

razpisuje mesto

tehničnega vodje podjetja

Pogoji: gradbeni inženir ali tehnik s pooblastilom. Plača po dogovoru. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Vsa ostala pojasnila dobijo reflektanti v upravi podjetja.

1199

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

razpisuje

mesto direktorja

Kmetijsko gospodinjke šole na Mali loki

Pogoji: inženir agronom z vsaj 5-letno prakso. — Plača po uredbi. — Stanovanje zagotovljeno. — Nastop službe takoj ali vsaj s 1. junijem 1957.

Prošnje naslovite na OLO Novo mesto s potrebnimi prilogami do 1. maja 1957.

N 30

SEKRETARIAT ZA PROSVETO IN KULTURO
ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

RAZPISUJE NATEČAJ

za štipendije
danske, norveške
in švedske vlade

ki bodo dodeljene v letu 1957/58 zaradi specializacije

Pravico do sodelovanja pri tem natečaju imajo mlajši znanstveni delavci (asistenti in docenti) z univerz in drugih znanstvenih ustanov.

Prošnje predložite svetom za prosveto in kulturo ljudskih republik. Osebe, ki so zaposlene v zveznih ustanovah, naj vlagajo prošnje neposredno pri Sekretariatu za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta, oddelku za štipendije, za šolanje in izpopolnjevanje v inozemstvu, Beograd, Božidara Adžije 11.

Kandidati morajo dobro obvladati angleški jezik ali enega izmed skandinavskih jezikov.

Prošnji priložite:

- podroben življenjepis,
- potrdilo o znanju jezika,
- priporočilo dveh profesorjev,
- sglasje ustanove, kjer je zaposlen, da lahko sodeluje pri natečaju,
- dve fotografiji,
- zdravniško spričevalo.

Natečaj traja do zaključno 30. aprila letos. — Prejetih dokumentov ne bomo vračali.

Iz Sekretariata za prosveto in kulturo
Zveznega izvršnega sveta

1227

JUGOSLOVENSKI PREGLED
Informativno dokumentarni priročnik
o Jugoslaviji

Izhaja redno vsak mesec in objavlja v zvezkih sistematičen faktografski pregled vseh področij življenja Jugoslavije.

• »JUGOSLOVENSKI PREGLED« prikazuje stanje in gibanje v področjih: demografija, družbena in državna ureditev, gospodarstvo, znanost, prosveta in kultura, ljudsko zdravstvo in socialna politika, telesna vzgoja in tehnična vzgoja, narodna obramba in zunanja politika.

• »JUGOSLOVENSKI PREGLED« je nujen vsem javnim in znanstvenim ustanovam ter gospodarskim organizacijam, gospodarskim podjetjem, šolam, knjižnicam in čitalnicam.

• »JUGOSLOVENSKI PREGLED« je dragocen priročnik za vsakogar, ki želi spremljati in študirati razvoj ter stanje v celotnem življenju naše države, ker prinaša podrobne prikaze in precizne informacije.

• »JUGOSLOVENSKI PREGLED« dobite v prednaročilu, ki znaša 3000 dinarjev za vse leto, plačati pa je treba v naprej ali v obrokih, in sicer: 800 dinarjev pri naročilu in 11 obrokov po 200 dinarjev.

Vsak naročnik dobi patentne platnice za letni komplet.

• »JUGOSLOVENSKI PREGLED« izdaja in sprejema naročila

Publicističko-izdavaški zavod »Jugoslavija«

BEOGRAD, TERAZIJE 31, telefon 32-141 in 22-778

Tekoči račun pri Narodni banki 1032-T-645.

1231

DOM

trgovsko izvozno podjetje za
domačo in umetno obrt
Ljubljana • Mestni trg 24

sprejme

3 blagovne knjigovodje
blagajnika

2 skladiščna delavca

Pismene ponudbe z življenjepisom oddajte v Tajništvo podjetja. — Plača po tarifnem pravilniku.

1204

Prodamo:

Diesel-agregat

»Pigone«, 125 kVA 220/380

bencinski agregat

2 kW 110

osebni avto

Mercedes 170 — potreben popravila

poltovorni avto

Flat 1100 — potreben popravila

tovorni avto

Chevrolet — potreben popravila

Ponudbe:

FILMSERVIS, Ljubljana
Zrinjskega cesta 9.

1201

Tovarna farmacevtskih
in kemičnih proizvodov

»L E K«

Ljubljana, Celovška c. 135

sprejme:

konstruktorja

Pogoji: TSS — elektrotehniški oddelek (šibki tok) — delovno mesto v obratu Mengeš

strojnega ključavničarja

— kurjača

delovno mesto v Ljubljani

več strojnih ključavničarjev

delovna mesta v Ljubljani in Mengšu

obratnega električarja

delovno mesto v Ljubljani

Plača po tarifnem pravilniku. — Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe na upravo podjetja v Ljubljani, Celovška 135, najkasneje do 20. t. m.

1182

Razpis

Personalna komisija
Okrajnega ljudskega odbora

Ljubljana

razpisuje

mesto šefa

Uprave za gozdarstvo

Pogoji: prosilci morajo imeti izobrazbo gozdarskega inženirja.

Prošnje vložite v uradu tajnika OLO — Mačkova ulica št. 1, soba št. 13-I. Rok za vlaganje prošnje je do 25. aprila 1957. — Prošnji mora biti priložen življenjepis.

1230

Koroško gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec

razpisuje delovno mesto

pravnega referenta

Pogoji: pravnik z nekajletno prakso. — Plača po dogovoru odnosno po tarifnem pravilniku. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe s priloženim življenjepisom ali naj se osebno zgledajo na upravi podjetja.

1179

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

Remontna ladjedelnica v Piranu

RAZPISUJE

na podlagi 1. člena Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena Pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del (Uradni list LRS, št. 17/55)

javno pismeno
LICITACIJO

za oddajo gradbenih del za zgraditev
operativne obale Ladjedelnice v Piranu

Licitacija bo 30. aprila 1957 ob 10. uri v prostorih ladjedelnice v Piranu.

Predračunska vsota za ta del je:

za I. etapo 14.206.700 din

za II. etapo 13.801.500 din

Rok za dovršitev obeh etap je 31. oktober 1957.

Varščino je treba predložiti v višini 0,3 % predračunske vsote v obliki garancijskega pisma ali pa na drug način najpozneje do začetka licitacijske razprave. Ponudbe morajo biti sestavljene v skladu s predpisi Pravilnika o postopku na pisni javni licitaciji za oddajo gradbenih del.

Tehnični elaborat bo interesentom na razpolago od 15. aprila 1957 dalje na SPLOŠNI PLOVBI v Piranu.

Investitor:

SPLOŠNA PLOVBA — PIRAN

1206

Odbor za živinorejo Glavne zadrúžne zveze LRS

sporazumno z okrajnimi živinorejskimi odbori

razpisuje

REDNE SPOMLADANSKE IN JESENSKE
PLEMENSKE SEJME V LETU 1957

za rodovniško živino (bike, krave in telice, ovce, perutnino)

po sledečem razporedi:

1. Za sivorjavo pasmo: (spomladi in jeseni)

30. aprila - Zalec (za bike in telice)
6. maja in 19. oktobra - Velike Lašče (za bike)
7. maja in 18. oktobra - Velike Lašče (za krave in telice)
8. maja in 17. oktobra - Videm - Dobropolje (za krave in telice)
9. maja in 16. oktobra - Ribnica na Dolenjskem (za krave in telice)
10. maja in 15. oktobra - Sodražica (za krave in telice)
11. maja in 14. oktobra - Stari trg pri Rakeku (za krave in telice)
13. maja in 12. oktobra - Prestranek pri Postojni (za krave in telice)
14. maja in 11. oktobra - Kozina (za krave in telice)
15. maja in 10. oktobra - Sošana (za krave in telice)
16. maja in 9. oktobra - Ajdovščina (za bike, krave in telice)
17. maja in 8. oktobra - Volčja Draga (za krave in telice)

2. Za svetlolisasto (simentalsko) pasmo:

17. aprila - Murska Sobota (za bike)
3. julija - Murska Sobota (za bike, krave in telice)
9. oktobra - Murska Sobota (za bike)
10. oktobra - Murska Sobota (za krave in telice)
4. decembra - Murska Sobota (za bike, krave in telice)

3. Za rdeče cikasto (pincgavsko) pasmo:

12. aprila in 11. novembra - Bled-Pristava (za krave in telice) ob 9. uri
20. aprila in 6. oktobra - Cerklje (za bike, krave in telice)
22. aprila in 30. julija in 20. novembra - Ormož (za bike)
4. maja in 18. oktobra - Bohinjska Bistrica (za krave in telice) ob 9. uri
7. maja in 12. oktobra - Naklo (za bike)
10. oktobra - Radomlje (za krave in telice)
16. novembra - Kobarid (za bike, krave in telice)

4. Za sivopšenično (pomursko) pasmo:

15. maja in 16. oktobra - Sentjur pri Celju (za bike, krave in telice)

5. Za ovne in ovce jezersko-solčavske pasme:

15. oktobra - Jezersko
21. oktobra - Solčava ob 10. uri (na Beli)

6. Za perutnino:

13. oktobra - Križ pri Kamniku (za jarche New Hampshire, Rhode Island, Leghorn in štajerske pasme) ves dan
20. oktobra - Loče pri Poljčanah (za peteline, kokoši in jarche štajerske in Leghorn pasme) ob 10. uri

Za področje mariborskega okraja bo okrajni živinorejski odbor v Mariboru sam razpisal dva plemenska sejma.

Sejmi se začno ob 8. uri, kolikor ni drugače naznačeno. Sejme prirejajo kmetijske zadruge vzrejnih področij odnosno kmetijska gospodarstva ob sodelovanju okrajnih živinorejskih odborov.

Sejmi bodo izvedeni po začasnem sejmskem redu za zadrúžne sejme.

Kmetijske zadruge, kmetijska gospodarstva in živinorejci, ki želijo nabaviti plemenske merjase in svinje iz priznanih rejskih središč, naj se tozadevno obrnejo na okrajne živinorejske odbore.

Odbor za živinorejo Glavne zadrúžne zveze LRS

ZAJPOSILITEV

RAZPIS. Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani razpisuje v Institutu za turbinske stroje mesto raziskovalnega inženirja za raziskovanje na področju aerodinamike. Prosimci morajo imeti diplomsko tehniško fakulteto in smisel za raziskovalno delo. Kolkovane prošnje z dokumenti, življenjepisom, opisom dosedanjega dela v stroki in z navedbo morebitnih objavljenih ali izvršenih del naj se do 15. maja 1957 pošljejo Institutu za turbinske stroje Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana-Sentvid, vizirarje 226. 1217 Z

RAZPIS. Uprava za ceste LRS Tehnična sekcija v Celju sprejme v stalno zaposlitev: a) 2 gradbenika in 1 inženirja za nizke gradnje z nekajletno prakso pri gradnji ali vzdrževanju cest in s položenim strokovnim izpitom. Prednost imajo starejši inženirji; b) 2 cestna nadzornika s sedežem v območju sekcije. Pogoji: srednja gradbena šola (za nizke gradnje) oziroma delovodska mojstrska šola. Prednost imajo prosilci s prakso in strokovnim izpitom. - Nastop službe za prošnje pod a) in b) možen takoj ali po dogovoru. Plača (temeljna, dopolnilna in položajna) po uredbi. Prošnje naslovite na Upravo za ceste LRS, Tehnična sekcija Celje najkasneje do 30. aprila letos. V tej je podrobno navesti kvalifikacijo in dosežena službovanja (od kdaj do kdaj in kje). 1219 Z

RAZPIS. Razpisujemo delovno mesto za šoferja-mehanika za tovorni avto na obratu Fužine in kmetijskega tehniška za delo v laboratoriju na Viču (analiza mleviskih izdelkov in surovin). Pismene ponudbe: »Milnska industrija«, Ljubljana, Likozarjeva 5. 1220 Z

PERFECTNO STROJEPIŠKO z znanjem nemškega jezika išče zunanje-trgovinsko podjetje »Moto Union«, Ljubljana, Vošnjakova 14. Nastop po dogovoru. 1221 Z

ADMINISTRATOR, večšč, ki bi polnoma obvladal stroje, takoj sprejme podjetje za izdelavo finega pohištva »Hirast«, Ljubljana, Linhartova 49 a. Osebnost ali pismene ponudbe sprejema-uprava podjetja. Plača po dogovoru. 1222 Z

ADMINISTRATORJA-KO (lahko je tudi mlajša mati), takoj sprejme Lesno industrijsko podjetje v občini Ljubljana-Rudnik. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod geslom »Takoj«. 1223 Z

HLEVARJA sprejme v službo Kmetijsko gospodinjstvo šola Vinomer pri Metliki. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Samsko stanovanje preskrbljeno. 1224 Z

ADMINISTRATIVNO MOČ, v nazivu pisarniški ali pomožni pisarniški referent z znanjem stroještva, sprejemamo v službo. Nastop službe in plača po dogovoru. Pismene ponudbe na Reševalno postajo, Ljubljana, Zaloška c. 25. 1225 Z

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, sprejmemo. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Naslov v ogl. odd. LP. 1226 Z

DVA GRADBENA DELOVOJDA, za izvajanje visokogradnje v Ljubljani, sprejemamo takoj ali kasneje. Pismene ponudbe v ogl. odd. LP pod »Stalna služba«. 1227 Z

GRADBENEGA TEHNIKA, s prakso, po možnosti s pooblaščenjem, sprejemamo za visokogradnjo v Ljubljani. Plača po tarifnem pravilniku in terenski dodatek. Pismene ponudbe na oglasni oddelček Ljudske pravice pod »Licitacija«. 1228 Z

KNJIGOVODSKO MOČ za 5 ur dnevno sprejemamo v stalno službo. Pismene ponudbe na oglasni odd. LP pod »Ljubljana - maj«. 1229 Z

RAZPIS. Višja glasbena šola Ljubljana Center razpisuje mesto tajnika. Pogoji: srednja šolska izobrazba, po možnosti 5-letna praksa v upravnem ekonomskih poslih. - Osnovna plača in dopolnilna plača po uredbi. Prošnje je treba vložiti do dne 30. aprila 1957 pri ravnateljstvu Nižje glasbene šole Ljubljana Center. Nastop službe takoj. 1192 Z

VEC MIZARJEV IN TESARJEV, samostojnih, sprejme Tesarsko in mizarstvo podjetje Moste-Komenda. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. 1193 Z

SOFERJE C IN D KATEGORIJE sprejemamo. Zglasti se v upravi ECZ v Ljubljani. 1194 Z

DEKLE, delavka, stara 18 let, išče zaposlitev v tovarni ali iztarnovi. Po službi bi pomagala v gospodinjstvu. Vešča je vseh domačih del in kuhe. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Proti uslugi«. 2624 Z

URARSKI POMOČNIK išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Ura«. 2625 Z

SOBARICO z znanjem dveh tujih jezikov iščemo. Delo je sezonsko. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«. 2626 Z

TAPETNIK išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Tapetnik«. 2627 Z

ZLATARSKI POMOČNIK išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Zlatar«. 2628 Z

STROJEPIŠKO, absolventko Administrativne šole, iščemo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Stroještvo«. 2629 Z

KUCHARICO, sposobno, iščemo. Služba je samo v sezoni ob morju. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2630 Z

RACUNOVODJA - bilancist z 8-letno prakso želi spremembi službo. Prejeti želi podrejeno delo. Ponudbe pošljite na podružnico LP v Celju pod »1. julij«. 2631 Z

FOTOGRAFSKA POMOČNICA z večletno prakso išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Foto«. 2632 Z

KUCHARICO, večšč kuhe za gostinstvo, iščemo. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«. 2633 Z

DEKLE, ki zna dobiti kuhati in je ljubiteljica otrok, išče za takoj 4-člansko družino. Naslov v oglasnem oddelku. 423 Z

ADMINISTRATIVNE MOČI z znanjem stenografije in stroještva sprejemamo takoj. Ponudbe pošljite v upravo LP pod »Stis«. 1193 Z

Prešernova družba

je preselila

svoje poslovne prostore

iz Tomšičeve ulice 5 na

ERJAVČEVO CESTO ST. 14 a

v provizorij

Tja se je preselila tudi uprava

revije

Obzornik

Telefon: 21-048

DROBNI OGLASI

DIMNIKARSKEGA VAJENCA iščemo. Služba je v mestu Kopru. Vso oskrbo dobi vajenec pri mojstru. Interesenti, ki imajo predpisano šolsko izobrazbo, dobe naslov v ogl. odd. LP v Ljubljani. 2618-Z

VODJO za mizarstvo obrtno delavnico iščemo. V poštev pridejo le zelo sposobni mizarji mojstri. Plača po tarifnem pravilniku z dodatkom. Naslov v poslovalnici LP v Kopru. 2619-Z

TRGOVSKI POTNIK, srednjih let, vplejan, agilen in sposoben, prevzema zastopstvo za Slovenijo ali gre za trgovskega potnika k večjemu podjetju ali tovarni. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Potnik«. 2623-Z

PRODAM

PISALNI STROJ, brezhiben, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice. 423 P

OMARO za obleko prodam po ugodni ceni. Punoč. Tržaška cesta 21, Ljubljana. 424 P

ELEKTRICNI RACUNSKI STROJ, skoraj nov, znamke Rheimentall, na 8 računskih operacij, prodam. Vprašati na Občinski ljudski odbor, Piran. 1203 A P

MOTORNI TRICKELJ »GUZZI« 500, prenos kardandiferencial, nosilnost ena tona, v prav dobrem stanju, prodam. Informacije v Poslovalnici LP v Kopru. Ko 52 P

SACHS MOTOR 98 ccm, ugodno prodam. Ponudbe: Glavan, Trata 12, vsak dan od 14-18. 421

LAMBRETA, amaterska, ugodno na prodaj. Vprašati Toplovod, Trata št. 18. Pristop, vsak dan od 14-18. 422

SVICARSKO REVILJO »Schweizerer ilustrierte Zeitung« 54 zvezkov letnika 1956 prodam. Naslov v podružnici LP v Celju. 3134 P

HISO, enonadstropno, v Celju, primerno za upravo, ugodno prodam. Naslov v podružnici »Ljudske pravice« v Celju. 3135 P

PAPIGI, parček, enobarvni, prodam. Naslov v podružnici »Ljudske pravice« v Celju. 904 P

NEMŠKI RADIO, nov, 11-cevni, 3 zvočniki, UKV na tipke, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 423 P

OMARO za obleko poceni prodam. Punoč. Tržaška 21, prit. desno. Ogled vsak dan od 15 dalje. 3125-P

RADIO »Kosmaj« ugodno prodam. - Interesenti naj javijo svoj naslov na oglasni oddelček Ljudske pravice pod »Radio«. 3126-P

BARVE ZA KOLORIRANJE ali retuširanje barvne fotografije ugodno prodam. Interesenti naj sporoče naslov na oglasni oddelček LP pod »Koloriranje«. 3127-P

HLEVSKI GNOJ, zrel, večjo količino, ugodno prodam. Naslov: Ljubljana, Izanska cesta 117. 3128-P

DALJNOGLEDE 6 x 3 S, francoske znamke, zelo dober za lovcve ali za vodilce, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku LP. 3129-P

BENCINSKO ČRPALKO z rezervoarjem za 4000 litrov - prodam. Naslov v oglasnem odd. LP. 3130-P

PISTOLO za ameriškanke retuš, novo, nemški izdelek, ugodno prodam. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na oglasni oddelček LP pod »Amerikanska retuša«. 3133-P

PISALNI STROJ - portabilni, nov, manjši, ugodno prodam. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom »Lepe erke«. 3120 P

OBDELOVALNO ZEMLJO, velikost 3800 m², blizu središča Ljubljane, zelo ugodno prodam. Interesenti naj pošljejo naslov na ogl. odd. Ljudske pravice pod geslom »Zemlja«. 3121 P

OMARO sobno, nizko, poceni prodam. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom »Omara«. 3122 P

SMUČI brez vezave, z robniki, dolge 185 cm, ugodno prodam. Interesenti naj puste naslov na oglasnem oddelku LP pod geslom »Smuči«. 3123 P

RADIO Kosmaj ugodno prodam. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom »Kosmaj«. 3124 P

MANNESMANNOVE CEVI, premera 100 mm, vodovodne, železne, brezšivne, prodam večjo količino. Naslov v oglasnem odd. LP. 3131-P

PUNTE za gradnjo poceni prodam. Rožna dolina, cesta X-31. 3132-P

KUPIM

TRIGLAV FILM odkupi sledečo staro garderobo: navadne in karo srajce, hlače, suknjiče, stučerje, puloverje, jopiče, telovnike, bombažne majice, vetrne jopiče, gumirane dežne plašče (sive, črne, zelene), baretke, kratke jopiče, sandale, visoke in nizke črne čevlje, guml škornje in tenis čevlje. Garderobo, ki naj bo zelo obrabljena, prinesite v torek, dne 16. aprila med 9. in 13. uro v garderobo Triglav filma, Zrinjskega 9. 1218 k

Čisti dobilek

loterije Rdečega križa

je namenjen za gradnjo

mladinskega okrevališča

na Debelem ritcu

PRIKOLICO za nosilnost 3 do 5 ton, štirikolesno, z mehaničnimi zavoji, kupimo. Naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice. 808-K

GARSONJERO kupim. V poštev pridejo garsonjere v občini Center ali Vič. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod »Garsonjera«. 809-K

RADIJSKI APARAT na akumulator kupim. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Akumulator - R«. 510-K

ATLAS, dobro ohranjen za srednje šole, kupim. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Atlas«. 511-K

Družinsko HISO z vrhom do 1000 kvadratnih metrov v okolici Ljubljane kupim. Ponudbe z navedbo cene pošljite na oglasni odd. LP pod »Družinska hiša«. 512-K

OBLEKO, staro in dobro ohranjeno, za 12-letnega fanta, kupim. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Stara obleka«. 513-K

RAZNO

POZOR, UGODNA PRILOŽNOST: Dve stanovanji v največji bližini centra (trisočno in enosobno) zamenjam za eno moderno trosobno stanovanje. Pismene ponudbe pod »Nujno« na oglasni oddelček LP. 426 r

STANOVANJE, enosobno, suho in sončno, v Polju pri Ljubljani zamenjam za enako, večje ali tudi za veliko sobo v Ljubljani. Ponudbe pošljite v upravo LP pod »Stanovanje«. 588 r

STANOVANJE, enosobno, v okolici Ljubljane in lepo sobo v središču mesta menjam za dvosobno stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod »Zamenjava«. 897-R

NUIVO v občini Bežigrad zamenjam za stavbeno parcelo v razmerju 1:4. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod »Protivrednost«. 899-R

STANOVANJE, enosobno, sončno in suho, v Polju pri Ljubljani, zamenjam za enako ali večje stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom »Stanovanje«. 898 r

NUIVO, 3 km oddaljeno od središča Ljubljane, velikost 3600 m², dam v najem ali zamenjam za parcelo, ki je zadrživa za enodružinske hiše. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod geslom »Njiva«. 899 r

ENOSOBNO STANOVANJE v ljubljanski okolici in veliko, svetlo, sončno in suho sobo v vili v središču Ljubljane zamenjam za dvosobno stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček Ljudske pravice pod geslom »Zamenjava«. 898 r

SOBO s strogo posebnim vzhodom v središču Ljubljane zamenjam mlajše dekle za sobo v Mariboru osebi, ki je zadrživa za enodružinske hiše. Stroki v Mariboru. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod geslom »Mlajša«. 899 r

VDOVA, inteligentna, prijetne zunanjosti, veselo narave, neodvisna, bivša trgovka, stara 47 let, išče inteligentnega in dobro srčnega prijatelja. Poznejša ženitev ni izključena. Ponudbe po možnosti s sliko pošljite na oglasni oddelček LP pod »Idealna žena«. 900 R

ZELIM SPOZNATI tovariša, staro do 45 let, lahko vdovec ali ločenec. Resne ponudbe pošljite na oglasni oddelček LP pod »Temna noč«. Zazelen je tudi slika. H 11-R

DEKLE, kulturna in družabna, materialno neodvisna, stara 26 let, išče poznanstva s solidnim moškim. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod »Tiki«. 895-R

UCITELJICA srednjih let, zdrava, značajna in neodvisna, išče poznanstva s kulturnim moškim, starim do 50 let. Ponudbe z osebnim opisom pošljite na oglasni oddelček LP pod »Osamljena«. 900-R

MOŽ, kulturn, družaben, zdrav in živahen, išče poznanstva z žensko dobrega značaja. Ponudbe pošljite na oglasni oddelček Ljudske pravice pod »Zivljenje«. 901-R

PODPISANI Peter Urbas, Jarše št. 8, preključem žaljivke, ki sem jih izrekel proti tovarišu Petru Boreu. Preseje št. 10, in Tomažu Jesenc, Jarše št. 41. 1231 r

Na letošnjem

SPOMLADANSKEM VELESEJMU V ZAGREBU

si oglejte kvalitetne proizvode

TOVARNE
AVTOMOBILOV
MARIBOR

Kamion

PIONIR PB 52

s petbrzinskimi menjalnikom

razne vrste

avtobusov

PIONIR PB 56

izdelane v različnih karosernicah, vsi opremljeni prav tako s petbrzinskimi menjalnikom.

Prvič bo tudi samostojno razstavljala svoje izdelke

VZMETARNA TAM

in prikazala več vrst vzmeti

Poleg tega še odkovke, ultike in rezervne dele za vsa vozila TAM

Oglejte si naš razstavljeni prostor

1907

SVET ZA PROSVETO

IN KULTURO

Občinskega ljudskega

odborja Piran

razpisuje mesto

kapelnika

pri mestni godbi

Interesenti naj dostavijo do

30. aprila prošnje s pogoji

in dokumentacijo na perso-

nalo občine. 1203

Splošna bolnišnica

Koper

razpisuje mesti za:

instrumentarko

in

operacijsko bolničarko

za otološki oddelček v Piranu

Nastop službe takoj. Sam-

ska soba in hrana v bolniš-

nici. 1181

PODJETJE

»Svilaniti, Kamnik

sprejme takoj v službo

KORRESPONDENTA(TKO)

z znanjem stenografije

Nastop službe lahko takoj. -

Plača po tarifnem pravilniku

ali po dogovoru. Samsko sta-

novanje zagotovljeno. Zglasite

se osebno ali pošljite ponudbe

na zgornji naslov, 1183

Delavski svet podjetja

»AUTO SRBIJA«

razpisuje natečaj

za delovno mesto

za pomočnika
generalnega direktorja

Plača po tarifnem pravilniku. - Pogoji po pravilniku o strokovni izobrazbi uslužbencev gospodarskih organizacij, ki se bavijo z zunanjetrgovinskim poslovanjem.

Prošnje z življenjepisom sprejemamo do zaključno dne 25. aprila 1957 v sekretariatu »Auto Srbije« od 12.-14. ure. 1221

Kmetijska zadruga

IG PRI LJUBLJANI

razpisuje mesti:

UPRAVNIKA

in

TRAKTORISTA

za traktor Steyr s priključki

Pogoji: za mesto upravnika: agronom z 2 leti prakse, k

OKLEP po meri

Londonško podjetje »Wilkinson Sword« obstaja od leta 1772. Tam so si v prejšnjih stoletjih naročali vitezi, aristokrati, diplomati in oficirji meče in sablje. Ko je prišla prva svetovna vojna, pa se je eden izmed lastnikov tega podjetja spomnil nečesa novega: začel je izdelovati jeklene mrežaste jopice, ki človeka varujejo pred strelom iz samokresov. »Britanski častniki pa se niso nič kaj navduševali za te težke reči, ki so bile povsem v nasprotju z njihovim pojmovanjem vojaške časti in slave,« pravi o tistih časih podjetnik Leonard Barrett.

Leonard Barrett, sedanji izdelovalec jeklenih mrežastih jopic, ki varujejo pred kroglo iz samokresa

●●● Londonski »krojač« jeklenih mrežastih jopic prejema številna naročila

Američani med drugo svetovno vojno niso imeli tovrstnih predsodkov. Seveda niso prepustili možnosti za nakup sorazmerno dragega jeklenega mrežastega jopiča premožnim oficirjem, marveč so predvsem vodilne plove »letečih trdnjav« opremili z njimi.

Zlasti na poveljstvu osme ameriške letalske enote so po določenem času postregli Barrettu, sedanjemu lastniku navedenega podjetja, s številnimi izjavami pilotov »letečih trdnjav«, ki so jim jekleni mrežasti jopiči rešili življenje. Nekaj mesecev pred napadom zahodnih zveznikov na evropsko celino spomladi 1944 se je oglasil pri Barrettu ameriški oficir, ki je povedal, da bi potreboval za pilote jadralnih letal še posebne zaščitne obloge, ki naj bi jih varovale v sedečem položaju pred strelom od spodaj. Kmalu potem so imeli vodilni piloti v vseh jadralnih letalih in tudi v letelih trdnjavah jeklene mrežaste sedeže, v katere se je ujela marsikatera krogla, ki bi sicer ranila pilota.

Jopiči, kakršne zdaj dela to podjetje, tehtajo v celoti dobrih sedem kilogramov, tistega, ki jih nosi, pa pri gibih in hoji prav nič ne ovirajo. Seveda varujejo te jeklene mreže samo pred kroglo iz samokresov, ne pa tudi pred tistimi iz pušk, če so izstreljene iz bližine. Krogle iz pušk sicer ne predro vedno jeklene

mreže, zaradi močnega sunka pa dobi zadeti hude notranje poškodbe, ki so včasih bolj nevarne, kot bi bila rana od krogle.

Iz prakse zna povedati Barrett vrsto zanimivih reči, saj zahtevajo naročniki iz posameznih dežel tudi posebne jopice. Indijci na primer naročajo jopice s posebej okrepljenimi rameni, ker morebiti atentator napade z bodalom v visoko dvignjeni roki, v Južni Ameriki pa je narobe: tam napadajo s sunkom od spodaj. Ameriški preganjalci gangsterjev naročajo jopice z močnimi hrbtnimi deli, ker so izsolani tako, da hitro potegnejo revolver in brž opravijo z napadalcem, potem ko se prva njegova krogla zarije v mrežo na plečih. Kriminalisti se bojijo predvsem strelcev v hrbet.

Znane osebnosti sicer ne prihajajo osebno po jopice, vendar Barrett ve, da je izdelal tak mrežasti oklep med drugim tudi za bivšega kralja Faruka, za Ago Khana in tudi za Čangkajskovo ženo. Nekoč se mu je primerilo

tole: osebno je nesel naročeni jopič v neki londonski hotel. Temni vzhodnjaški mogotec je naročil svojemu slugi, naj obleče jopič, nato pa je ustrelil vanj. Krogla je obšla v jekleni mreži. Potem je vzhodnjak kupil preizkušeni jopič.

V tem podjetju se oglašajo tudi udeleženci raznih odprav v pragozdove, kjer naj bi jih varovali pred zastrupljenimi puščicami in zobmi divjih živali. Neki lovec na veliko pragozdno divjad je poslal podjetniku po nekaj mesecih iz Kenije natrgan jekleni jopič, nekaj polomjenih levjih zob in seveda tudi prisrčno zahvalno pismo. — Trgovina pa bi ne bila popolna, če bi v njej ne kupovale tudi ženske. Neka Avstralka je pustila mornarja in se poročila z drugim. Fant ji je zagrozil, da jo bo ubil. Prvič sta se srečala na Portugalskem, drugič v Parizu in tretjič v Londonu; potem je prišla po jekleni jopič, ki je tehtal le pet kilogramov, izdelal pa so jo v treh urah in ga tako ukrojili, da ga ni bilo videti pod poletnim kostimom.

Takole pa za reklamo preizkušajo trdnost jeklenega jopiča.

ZNAMENITI STARI AVTOMATI

- LEONARDO DA VINCI
- JE IZDELAL LEVA,
- KI SE JE KLANJAL

Na dvorih evropskih vladarjev je konec osemnajstega in v začetku prejšnjega stoletja povzročil veliko presenečenje avtomatični šahist, ki mu ni mogel nihče do živga. Ta avtomat je premagal celo tako znane nasprotnike, kakršna sta bila Benjamin Franklin in Napoleon Bonaparte. Mnogi so si prizadevali, da bi odkrili skrivnost tega avtomata, ki je bil last barona von Kempelena, vendar je to uspelo šele znamenitemu amerišnemu pisatelju Edgarju Alanu Poeu leta 1836. Po skrbnem proučevanju je Poe ugotovil, da se je v avtomatu pravzaprav skrival šahovski mojster pritlikave rasti.

Stare grške pravljice omenjajo avtomatske figure, ki so presenečale ljudi s svojimi »naravnimi« kretnjami. Tako pravijo, da je grški bajeslovni letalec Dedal izdelal leseno kravo, ki se je premikala, in človeka iz bronu, ki je sodeloval v rokoborbah. Tudi Aristotel omenja v svojih spisih Venerin kip, ki se je premikal. Grški učenjak Heron iz Aleksandrije je izdelal avtomatično gledališče s premikajočimi se igralci in kulisami. Perzijski in arabski izumitelji pa so predvsem izdelovali ptice, ki so prepevale in zamahovale s krili.

V zgodovinskih zapisih je več podatkov o avtomatih Aztekov iz Srednje Amerike. Pripadniki tega ljudstva so baje izdelali vrsto avtomatičnih figur iz zlata in srebra. Pripovedujejo, da so srednjeveški učenjaki konstruirali številne mehanične ptice, živali in žulke. Tudi znameniti umetnik Leonardo da Vinci je izdeloval avtomate. Za sprejem, ki so ga privedli francoskemu kralju Ludoviku XII. v Milanu, je izdelal mehaničnega leva, ki se je klanjal.

V začetku osemnajstega stoletja je francoski mehanik Jacques Vaucanson kazal občinstvu mehaničnega flavtista in prav takšno raco, ki se je premikala, gagala in celo zobala koruzo. Tu-

di srednjeveški urarji so izdelali številne avtomate. Na zvoniku katedrale v Strasbourgu imajo še vedno uro s petelinom, ki kikrika in maha s perotmi. Razen tega je v tej uri dvanajst apostolov, ki se v določenih presledkih pokazuje pri vratih. Znamenita je tudi ura na cerkvenem stolpu v švicarskem gradu Soleur, ki je bila izdelana leta 1452. Na uri stoji vojščak, ki dviga roko in se premika.

Neki Francoz je izdelal avtomatičnega orglarja; kar je ta igral na orglah, je ponovila mehanična ptica. Znan je tudi primer nemškega znanstvenika Friedricha von Knausa, ki je dvajset let izdeloval avtomat za pisanje. V istem času je izdelal podoben avtomat tudi Francoz Jacques Drou.

Pozneje so se v ameriških in angleških gledališčih pojavili večji in bolj zapleteni avtomati, ki so predvsem zabavali občinstvo. Zlasti znameniti je bil avtomatični igralec whista, ki ga je izdelal leta 1870 angleški »čarovnik« Maskelyne. Ta avtomat je bil po pripovedovanju sodobnikov v tej igri s kartami skoraj nepremagljiv, razen tega pa je reševal tudi precej zapletene računske naloge.

Pred kratkim se je angleški cirkus »Bertram Mills« odpravil iz prezimovališča na pomladno gostovanje. Na železniški postaji v Ascotu je železničar Powell prvič v svoji 26-letni službeni dobi stehal živo, seveda dobro dresirano tigrico Begum, ki jo je krotillec pripeljal kot pohlevnega psa kar na verigi.

OPERACIJA »Slonova kost«

Na splošno je znano, da so predosem beli lovci krivi izumiranja velike divjadi v afriških pragozdovih, zato so zlasti v Vzhodni Afriki zadnja leta s strogi ukrepi omejili lov na slone. Razen belih pa ne upoštevajo zaščitnih predpisov tudi črni lovci, ker arabski in indijski prekupčevalci ponujajo lepe denarce za »črno« slonovino, se pravi za takšno, ki jo prinesejo na trg dinji lovci.

Moški člani na pol nomadskega plemena Valiangulu so napravili s svojimi zastrupljenimi strelci med slonjimi čredami tolikšno škodo, da so oblasti upostavile nadzorno organizacijo, ki jo sestavljajo čuvaji iz nacionalnega parka in člani lovskega združenja. Ti ljudje so doslej prišli na sled že več dobro organiziranim divjim lovskim družinam, katerih člani so prešli za svoje delo globe in zaporne kazni, hkrati pa so jih skušali prepričati, da zaradi trgovine nima smisla povsem iztrgati slonjih čred. Trgovci so na črnem trgu plačevali za slonje okle praktično nekaj drobca, sami pa so potem zaslužili dvajsetkratne vsote. Uprava lovskega združenja upa, da bo najkasneje v doh letih onemogočila dejavnost še zadnji skupini divjih lovcov in tako zaparovala vzhodnoafriške slone popolnega propada.

Potem ko divji lovec zadene slona s svojo zastrupljeno puščico in se velika žival zgrudi, mine večših po več ur, preden pogine. Nekateri okoli tehtajo celo do petdeset kilogramov, kar je vsekakor precej slonovine, ali ne?

Akcijo »Slonova kost« vodi upravnik vzhodnoafriškega narodnega parka. Posnetek kaže njega in njegovega pomočnika sredi zaplenjenih slonjih oklov, še preden so prišli do njih arabski in indijski prekupčevalci.

Drobne ZANIMIVOSTI

VSA DRUŽINA ZGORELA

Blizu ameriškega mesta Salford je zgorelo v avtomobilu vseh pet družinskih članov. Avto se je preokrenil in se takoj vnel, voznik, njegova žena in trije otroci pa se niso več mogli rešiti.

CHAPLINA MOTI STRELJANJE

Chaplin je naprosil švicarsko obdobje Vevell, naj mu postavi zid, ki bo zadrževal odmeve strelcev z bližnjega strelišča, kjer se vsako soboto sestajajo švicarski rezervisti. Chaplinov advokat je zahteval za vsak strelski dan 300 švicarskih frankov odškodnine. Chaplin je zavrnil, da ga streljanje moti pri počitku ob koncu tedna.

PREIZKUSNJA NAMESTO IZPITOV

Okoli 20 psihologov in pedagogov iz petnajstih evropskih dežel je pred kratkim razpravljalo na zasedanju v Hamburgu o vrednosti srednjih strokovnih šol, kjer so uspešno opravljeni izpiti pogoj za vstop v naslednji razred. Strokovnjaki so mnenja, da ti izpiti nimajo tiste vrednosti, ki jim pripisujejo, ker mnogi otroci, ki so sicer pripravljeni vseh predmetih, ne pokažejo pri izpitu zadovoljivih rezultatov. Zato so strokovnjaki predlagali, naj bi namesto izpito uvedli preizkusno dobo nekaj mesecev, ki bi natanko neponazorila učencevo sposobnost.

LJUBEZEN NE ZARJAVI

V mestu Acron ameriške države Chio sta se pred kratkim spet poročila 80-letni dedek in 82-letna nevesta. Pred petdesetimi leti sta se poročila prvič, mladi zakon pa se je leta 1907 razbil. Pred šestimi leti sta se srečala po naključju. Nevesta je dejala, ob ponovni sklenitvi zakonske zveze, da bi rada živela s svojim možem v srečnem zakonu vsaj še deset let.

AVTOMATIČNA KUHINJA

Neka ameriška tovarna električnih aparatov je uredila za svoje delavce avtomatično kuhinjo. Pred kratkim si je 500 delavcev prvič potrgost s 33 različnimi jedmi in piščanci, ki so jih pripravili stroji. Pravijo, da je avtomat kar dobro skuhal golaž in makarone.

OTOK SE JE SPREMENIL V OGNJENIK

Na tihomorskem otoku rovimlja je začel pred dnevi bruhati ognjenik, ki je metal v menje in pepel sto metrov visoko, tako da je nastal nad otokom gost oblak dima. Ognjenik je bruhal eno uro, pri tem pa je nastalo žrelo s premerom 30 m. Škode ni bilo.

KAPITAL V SVICI

Odkar je prišlo do suške krize, so se zvišale vloge iz raznih arabskih bank in iz Izraela v švicarskih bankah za 50 milijard frankov.

KNJIGA PROTI TELEVIZIJI

Na pobudo ameriškega nacionalnega odbora za književnost je napravilo neko veliko podjetje v

ZDA zanimiv poskus. Nakupilo je veliko število najrazličnejših otroških in mladinskih knjig ter jih dalo brezplačno na razpolago svojim nameščencem z zahtevo, naj jih vsak večer na glas prebira svojim otrokom.

Rezultat je presegal vsa pričakovanja: deklice in dečki so bili tako navdušeni nad to novostjo, da so povsem pozabili na televizijo, svojo dotlej najbolj priljubljeno zabavo. Strokovnjaki so se podrobneje ukvarjali s tem navedenim poskusom ter naposled predlagali, naj bi sprožili široko akcijo, »da bi se mladina ponovno vrnila k dobri knjigi, ki jo je v zadnjem desetletju popolnoma zanemarila«, saj jo je le tako mogoče pripraviti do tega, da bo povsem pozabila razburilive televizijske oddaje.

V desetih minutah čez vse meridiane

Če bi razumeli pod pojmom »spot okoli sveta« obkroženje zemeljske oble čez vse meridiane, sta dva ameriška pilota leta 1926 preletela brez vmesnega pristanka zemljo v desetih minutah. V tem času sta namreč na severnem tečaju letela čez vse zemeljske poldnevne. To nenavadno poročilo je pred kratkim objavilo ameriško nacionalno geografsko društvo.

Angleži nameravajo letos izdelati 7000 avtomobilskih znamke »Isotta«, ki so zanj kupili licenco od nemške tovarne BMW. Posnetek kaže tri angleške manekenke, ki so sodelovale na razstavi v neki londonski hotelski avli.

Kulinarične novosti

V kulinarični umetnosti sta se zadnje čase pojavili dve novosti. Neko nizozemsko podjetje oglašuje sintetična čreva za klobase, ki jih je mogoče jesti surove ali kuhane. Čreva so izdelana iz organskih snovi, imajo pa velike prednosti, ker so bolj higienska, trpežnejša, ne vsebujejo mastnih sestavin in se sploh ne pokvarijo. Nova sintetična čreva izdelujejo v kolobarjih po deset metrov.

Druga novost pa je last nekega norveškega podjetja. Gre za

poseben izdelek na osnovi krompirja, namenjen pa je zlasti tistim, ki hodijo poleti taborit, ter seveda raziskovalcem, planincem in vojakom. Ta izdelek iz krompirja ima enako hranilno vrednost kakor riž, njegova prednost pa je v tem, ker ga je mogoče neomejeno dolgo hraniti, ne da bi se pokvaril. Novo živilo nima ne okusa ne vonja in ga je mogoče uporabiti pri vsaki jedi brez bojazni, da bi utegnilo pokvariti okus.